

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Contactpersoon

5.1.2.e

Coördinerend jurist

M 5.1.2.e

F 5.1.2.e

5.1.2.e @minvenj.nl

Datum

27 november 2019

verslag

Evaluatie Wob-coördinatiedesk

Vergaderdatum en -tijd	27 november 2019, 15:00 uur
Vergaderplaats	Turfmarkt 147, N01-16 (Mondriaan-zaal)
Aanwezig	5.1.2.e (woordvoerder DCOM), 5.1.2.e (Coördinerend jurist 5.1.2.e (notulist DWJZ), 5.1.2.e (NRC), 5.1.2.e (Volkskrant)

De Coördinerend jurist heet iedereen welkom en licht toe dat het Wob-proces geëvalueerd wordt. In 2016 is het veranderd; het wordt nu meer centraal aangestuurd. Om erachter te komen wat dat heeft gebracht en waar de verbeterpunten liggen, worden gesprekken binnen en buiten de organisatie gevoerd. Aanvankelijk waren meer journalisten uitgenodigd, maar zij waren verhinderd.

Tijdens de voorstelronde blijkt dat de journalist van NRC met name over JenV schrijft en soms over andere overheidsorganisaties. De journalist van de Volkskrant doet in principe alle Wob-verzoeken namens deze krant, waaronder JenV. Hij schrijft ook over andere ministeries en heeft laatst een vergelijkend artikel uitgebracht. De Coördinerend jurist merkt op dat dat artikel ook voor deze evaluatie nuttig is, omdat daaruit blijkt hoe JenV het doet t.o.v. andere ministeries. Het onderwerp termijnen staat op de lijst; ook uit het artikel van de Volkskrant blijkt dat JenV vaak te laat is.

De Coördinerend jurist en de woordvoerder hebben een aantal gespreksonderwerpen voorbereid, maar stellen beide journalisten eerst in de gelegenheid om hun ervaringen delen.

De journalist van de Volkskrant merkt een aantal dingen op:

- Hij verwacht dat de wet wordt gevolgd en dat zorgvuldige besluiten worden gemaakt. De wettelijke termijnen worden echter vaak niet gehaald.
- Een ontvangstbevestiging zou fijn zijn. Daarbij vermelden de ontvangstbevestigingen niet altijd over welk Wob-verzoek het gaat. Omdat hij vele Wob-verzoeken tegelijk heeft lopen, kan hij niet altijd de ontvangstbevestiging koppelen aan het juiste Wob-verzoek.
- Hij heeft de indruk dat een te ruime toepassing wordt gegeven aan de weigeringsgronden, in het bijzonder de persoonlijke beleidsopvattingen in documenten voor intern beraad. Als voorbeeld hiervan noemt hij een Wob-

verzoek dat bij de DJI heeft gespeeld inzake Trajectum. Tijdens een bezwaarprocedure bleek dat onder intern beraad was geweigerd gelijksoortige feitelijke informatie in een formulier welke twee jaar geleden nog openbaar werd gemaakt.

- Daarnaast wenst hij het ministerie te kunnen bereiken over zijn Wob-verzoeken. Met enige regelmaat lukt dat niet.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Datum
25 juni 2019

Ook de journalist van NRC noemt een aantal punten:

- Het is vaak onduidelijk wat de stand van zaken van een Wob-verzoek is. Iets als een dashboard zou hier kunnen helpen, waarin een verzoeker zelf kan zien in welke fase de behandeling van zijn verzoek zich bevindt. Meer inzicht tijdens de behandeling in hoeveel documenten zijn geïnventariseerd en beoordeeld en wat de verwachtingen zijn, kan begrip creëren voor een langere behandelduur dan de wettelijke termijn.
- Wob-behandelaars zijn slecht bereikbaar en reageren vaak niet. Wel vindt hij het fijn dat er bij JenV meestal rechtstreeks contact is met de Wob-behandelaar/jurist. Andere organisaties laten de contacten verlopen via woordvoerders, maar die zitten inhoudelijk minder goed in het onderwerp.
- Hij wil graag weten wanneer het besluit komt. Deze afspraken dienen vervolgens ook nagekomen te worden, tenzij er een duidelijke reden is voor verder uitstel.
- Ook hij stelt de termijnen aan de orde. Het lijkt een automatisme te zijn geworden dat de wettelijke beslistermijnen niet worden gehaald, men lijkt zich erbij neergelegd te hebben.
- En ook hij heeft het idee dat te gemakkelijk gelakt wordt. Hij heeft eenmaal een Wob-besluit ontvangen, waarbij de gelakte passages weer leesbaar gemaakt konden worden. Daardoor kon hij zien welke passages waren geweigerd als persoonlijke beleidsopvattingen in documenten voor intern beraad. Naar zijn mening was slechts sprake van een mededeling van de ene ambtenaar aan de andere en was de informatie in het geheel niet gevoelig. Dat heeft bij hem wantrouwen gewekt ten aanzien van de toepassing van de weigeringsgronden door het ministerie.
- De Wob is geen gunst. Toch voelt het soms alsof journalisten blij mogen zijn als ze iets krijgen. Het is een fundamenteel recht om informatie te krijgen en de besluitvorming te controleren. Dat besef lijkt onder ambtenaren niet breed gedeeld.
- Hij zou graag als tussenstap een inventarisatielijst ontvangen, voordat een besluit wordt genomen. Iedereen zou daar voordeel van kunnen hebben. De journalist kan dan zien dat serieus aan zijn verzoek wordt gewerkt. Ook kan hij aangeven of wellicht niet alle documenten beoordeeld hoeven te worden. Dit zou beide partijen tijd schelen.
- Tot slot merkt hij op dat laatst een ambtenaar die inhoudelijk betrokken was bij het primaire besluit ook in de bezwaarcommissie zat. Op die manier heeft de heroverweging geen zin. De voorkeur van de journalist zou sowieso uitgaan naar een externe behandeling van Wob-verzoeken, bijvoorbeeld door de landsadvocaat. Die kan neutraler en objectiever kijken bij de verzameling van informatie en het lakken dan ambtenaren van het ministerie.

JenV vergeleken met andere bestuursorganen

De coördinerend jurist dankt de journalisten voor hun input en stelt vast dat een aantal van de voorbereide onderwerpen hiermee reeds aan de orde is geweest. Hij vraagt de journalisten of er dingen zijn die JenV kan leren van andere bestuursorganen. De journalist van de Volkskrant merkt op dat JenV een van de

lastigste ministeries is om te bereiken. E-mails worden traag beantwoord en het vooraf ontvangen van een inventarisatielijst is eerder uitzondering dan regel. Andere ministeries werken beter met het tussentijds overleggen van een inventarislijst. Daar is dat mogelijk, zeker als je erom vraagt.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Datum
25 juni 2019

Ook heeft hij bij JenV zelden een gesprek gevoerd over de reikwijdte van zijn Wob-verzoeken. Hij dient vaak bewust omvangrijke Wob-verzoeken in, zodat hij nadien niet door het bestuursorgaan en de rechtbank krijgt tegengeworpen dat bepaalde onderwerpen buiten de reikwijdte vallen van zijn Wob-verzoek. Vaak is hij echter wel op zoek naar specifieke dingen. Bij sommige ministeries wordt proactief gevraagd om een nadere toelichting van de bedoeling, zodat het Wob-verzoek kan worden ingeperkt. Door vragen te stellen kom je dan verder, want voor de krant kan het ook opportuun zijn om gerichte informatie te ontvangen. Dat scheelt bovendien JenV werk. Hij heeft soms behoefte om op gesprek te komen, maar initieert het niet door het moeizame contact.

Beide journalisten merken op dat daarnaast het aannemen van meer Wob-juristen zou helpen om voor JenV de termijnen behapbaar te maken. Beiden hebben het gevoel dat de juristen te veel dossiers tegelijkertijd in behandeling hebben, waardoor zij het overzicht missen en onvoldoende prioriteit geven aan de ingediende Wob-verzoeken.

De journalist van NRC vindt bij JenV het directe contact met de Wob-juristen fijn. Dat is bij andere ministeries niet zo. Ook vindt hij het fijn dat soms wordt overlegd over leestijd, zodat het niet zo is dat de informatie direct voor een ieder openbaar wordt, waardoor andere media er ook meteen over beschikken. In een Wob-verzoek van zijn collega over [5.1.2.e](#) was dat overigens misgelopen en ging een ander medium met de informatie aan de haal.

De journalist van NRC herkent het beeld dat de communicatie met het ministerie echter niet altijd even soepel verloopt. Hij noemt daarbij een voorval waarin de politie een verzoek doorgezonden kreeg en de journalisten benaderde, zonder dat zij van het doorzenden op de hoogte waren gesteld. Over processtappen moet zeker ook de verzoeker geïnformeerd worden.

Wijze van indienen

De Coördinerend jurist vraagt of er behoefte is aan een andere wijze van indienen voor Wob-verzoeken dan de kanalen die JenV nu open heeft gesteld. De journalisten merken op dat die ene dag bij de post er wel bij kan en dat dat van ondergeschikt belang is in vergelijking met de andere punten.

Omvangrijke verzoeken

De Coördinerend jurist vraagt hoe het zit met verwachttingsmanagement in omvangrijke zaken. De journalist van NRC merkt op dat deelbesluiten wat hem betreft fijn werken. Je kunt dan samen de inventarisatielijst categoriseren. Het is bij het werken met deelbesluiten wel belangrijk dat de thema's bij elkaar zitten en complete dossiers vormen. Als het volgende deelbesluit over twee maanden komt, dan werkt dat goed.

Op de vraag van de Coördinerend jurist waarom de journalisten kiezen voor omvangrijk Wob-verzoeken, verklaren zij dat zij dat doen om te voorkomen dat zij door het bestuursorgaan of de rechtbank tegengeworpen krijgen dat een bepaald onderwerp buiten de reikwijdte valt van hun Wob-verzoek. Ook zit er niet

altijd een specifieke onderzoeksvraag achter een Wob-verzoek. Journalisten kunnen geïnteresseerd zijn in een bepaald dossier, zonder op dat moment exact te weten op welk(e) aspect(en) van dat onderwerp zij willen inzoomen.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Zoals besproken wordt het – ook in omvangrijke verzoeken – gewaardeerd om direct contact te hebben met de behandelaar. Wel is het fijn om terecht te kunnen bij een Wob-desk als achtervang, voor als de behandelaar er niet is. Deze algemene desk kan dan ook updates verschaffen en in het systeem kijken. Technische vragen over de voortgang van een Wob-verzoek hoeven zo niet bij de woordvoerder terecht te komen.

Datum
25 juni 2019

Toepassing van de uitzonderingsgronden

De Coördinerend jurist haalt aan dat eerder in het gesprek aan de orde kwam dat beide journalisten de indruk hebben dat een te brede toepassing wordt gegeven aan de weigeringsgronden. Hij vraagt hoe dat beter kan als het ministerie van mening is dat toepassing van de betreffende weigeringsgrond echt noodzakelijk is. De journalist van NRC merkt op dat een specifiekere motivering in dat geval kan helpen. Goede argumenten creëren meer begrip. Hij heeft nu de indruk dat weigeringsgronden heel breed worden gebruikt met een algemene motivering.

Afsluitende opmerkingen

De journalist van NRC vraagt of het evaluatierapport waartoe ook dit gesprek moet leiden openbaar wordt gemaakt. De Coördinerend jurist verwacht van wel, te meer nu de journalisten ervan op de hoogte zijn dat dit rapport er zal komen. De planning is dat het eind januari wordt opgeleverd.

Op de vraag van de journalisten wat er met de door hen aangedragen suggesties zal worden gedaan, antwoordt de Coördinerend jurist dat hij in het gesprek enkele 'Quick wins' heeft gehoord, namelijk het eerder contact leggen en het tussentijds delen van de inventarislijst. Hij verwacht dat dergelijke wijzigingen in het werkproces gemakkelijk te implementeren zijn en ook voor JenV voordelen hebben. Hij onderschrijft verder dat er meer capaciteit nodig is en vindt het dashboard en mooi idee. Dit zijn echter maatregelen die een investering behoeven, zodat deze vermoedelijk niet op korte termijn te realiseren zijn. De suggesties worden meegenomen in de evaluatie van het Wob-werkproces en hij dankt de journalisten dan ook voor hun input.

Afsluitend merkt de journalist van de Volkskrant op dat in het kader van de evaluatie ook eens gekeken zou moeten worden naar hoe openbaarheid van overheidsinformatie in Zweden en Engeland is geregeld. In deze landen is er gemakkelijk toegang tot veel overheidsinformatie.

Van: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES
Aan: 5.1.2.e - BD/DCOM/WS&O; 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW
Onderwerp: FW: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject
Datum: dinsdag 25 mei 2021 14:27:02
Bijlagen: [Nota SG - Wob evaluatie en vervolgtraject.docx](#)
[Verkennde Evaluatie Wob-proces.docx](#)

Ter info!

Van: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES

Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 14:22

Aan: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e - BD/DFBC/FBC ;
 5.1.2.e ; 5.1.2.e - BD/DGM/DRM/B&S ; 5.1.2.e -
 BD/DBO/ADVIES ; 5.1.2.e - BD/DGPenV/Staf ; 5.1.2.e - BD/CBJ/BV ; Parlementair -
 DGPenV ; NCTV Staf - NCTV ; 5.1.2.e - BD/DGPenV/Staf

CC: BD/CLUSTER SG/DBO/ADVIES

Onderwerp: FW: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Beste allen,

Hierbij een afschrift van mijn mail aan de leden van de kleine BR, tbv de vergadering van aanstaande donderdag.

Groeten 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e , Directie Bestuursondersteuning, Ministerie van Justitie en Veiligheid
 5.1.2.e

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Advies, DBO

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag

.....
M 5.1.2.e
 5.1.2.e [@minjenv.nl](mailto:5.1.2.e@minjenv.nl)

Van: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES

Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 14:21

Aan: 5.1.2.e

[Redacted recipient list]

CC: Secretariaat - secretaris-generaal 5.1.2.i [@minjenv.nl](mailto:5.1.2.i@minjenv.nl)>

Onderwerp: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Beste leden van de Kleine BR,

Voor as donderdag willen we graag het onderwerp Wob-evaluatie en vervolgtraject bespreken voor de kleine BR. Zie daarvoor svp de 2 bijlagen bij dit bericht.

Namens de collega's van DBO, DWJZ en DCOM,

Groeten 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e, Directie Bestuursondersteuning, Ministerie van Justitie en Veiligheid
5.1.2.e

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Advies, DBO

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag

.....
M 5.1.2.e

5.1.2.e [@minjenv.nl](mailto:5.1.2.e@minjenv.nl)

.....

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Verkennde evaluatie werkprocessen Wet openbaarheid van bestuur

Datum	11 februari 2021
Status	Concept

Colofon

Afzendgegevens **Directie Wetgeving en Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon **5.1.2.e**
Coördinerend jurist

T **5.1.2.e**
F **5.1.2.e**

Auteurs **5.1.2.e** (DWJZ)
5.1.2.e (DCOM)
5.1.2.e (DBO)

Inhoud

Colofon - 3

Inleiding - 7

Werkwijze - 9

Kwantitatieve analyse - 10

Kwalitatieve analyse op basis van gesprekken - 18

Vergelijking met andere ministeries - 25

Conclusies en aanbevelingen - 28

Inleiding

In 2015-2016 heeft binnen het ministerie een Verbetertraject Wob plaatsgevonden. In die tijd werd gesignaleerd dat verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) in aantal en in complexiteit toenamen, er geen algeheel overzicht was over de lopende Wob-verzoeken en er geen uniformiteit was in de wijze waarop verschillende organisatieonderdelen omgingen met Wob-verzoeken. Dit heeft geleid tot het advies om een Wob-coördinatiedesk (WCD) op te richten, waarmee de Bestuursraad op 24 juni 2016 heeft ingestemd. De taak van de WCD is om centrale regie te voeren op Wob-verzoeken die bij het bestuursdepartement van het ministerie worden ingediend.

De WCD is per 9 januari 2017 van start gegaan. De WCD is aldus op dit moment ruim vier jaar operationeel. Het is tijd om te bezien waar het goed loopt en waar verbetering nodig is in de interne werkprocessen om het Wob-proces zo optimaal mogelijk in te richten. Daarbij is het niet voldoende om te kijken naar het functioneren van de WCD zelf. Er is aanleiding om het Wob-proces in het algemeen te bezien. De Bestuursraad heeft daar om gevraagd, nadat de Juridisch Adviseur in november 2019 de actuele juridische ontwikkelingen had gepresenteerd. Hij heeft daarbij in het bijzonder aandacht gevraagd voor de Wob, dat hij als een gevoelig en knellend proces ervaart. De recente ontwikkelingen – de afwikkeling van de kinderopvangtoeslagenaffaire en het aannemen van de Wet open overheid door de Tweede Kamer – maken de noodzaak daartoe alleen maar groter.

De gevoeligheid van het Wob-proces is enerzijds gelegen in de wijze waarop gebruik wordt gemaakt van de Wob. Wob-verzoeken zijn steeds minder afkomstig van belangstellende burgers die geïnteresseerd zijn in het overheidsbeleid. In plaats daarvan wordt de Wob breed gebruikt voor de opbouw van dossiers. De Wob wordt bijvoorbeeld ingezet door advocaten om aansprakelijkstellingen voor te bereiden en door (onderzoeks)journalisten. Daarbij wordt dan het Wob-proces zelf ook kritisch gevolgd.¹ Er worden zelfs met enige regelmaat Wob-verzoeken ingediend over de behandeling van een Wob-verzoek. Anderzijds is in toenemende mate sprake van samenloop tussen de Wob en de inlichtingenplicht aan het parlement van artikel 68 Grondwet, doordat incidenten en onderwerpen waarover politiek gedebatteerd wordt Wob-verzoeken genereren en andersom.

De hiervoor genoemde ontwikkelingen stellen hoge eisen aan de snelheid van informatievoorziening, de vindbaarheid van informatie (informatiehuishouding) en het beoordelingsvermogen en omgevingsbewustzijn van beleidsmedewerkers en Wob-juristen. De WCD is een noodzakelijke voorwaarde om de lopende Wob-verzoeken in beeld te hebben en het proces te kunnen bewaken, maar niet voldoende om als organisatie aan de veranderende eisen te kunnen voldoen. Dat was bij de oprichting van de WCD ook niet de opzet. De veranderde omstandigheden dwingen ertoe om bij deze evaluatie verder te kijken dan het

¹ Zie bijvoorbeeld de Wob-verzoeken aan de Minister van Buitenlandse Zaken over steun aan Syrische oppositiegroepen, waarbij op zichzelf nieuwswaardig was dat met de Wob-besluiten staatsgeheime informatie was onthuld, zie: <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/06/21/ministerie-deelt-opnieuw-per-ongeluk-geheime-informatie-over-syrie-a3964654>. Dit onderwerp kwam ook aan de orde in de uitzending van Nieuwsuur van 22 november 2018. Een ander voorbeeld is het Wob-verzoek Shell Papers, dat vergezeld gaat van een website met een monitor om de voortgang van de Wob-verzoeken bij de verschillende bestuursorganen met elkaar te vergelijken, zie <https://www.ftm.nl/dossier/shell-papers>.

functioneren van de WCD en het Wob-proces als geheel te bezien. Een goed functionerend Wob-proces is bovendien geen juridisch vraagstuk, maar vergt een van informatieverwerking en informatiehuishouding.

Een goed functionerend Wob-proces is nodig om adequaat politiek-bestuurlijk te kunnen opereren. Ook bij andere ministeries zijn om die reden de afgelopen jaren investeringen gedaan om het Wob-proces te verstevigen. Daar komt nog bij dat de initiatiefwetsvoorstel voor de Wet open overheid (Woo) inmiddels in een vergevorderd stadium van behandeling is en mogelijk binnen een jaar in werking zal treden. De Woo zal hogere eisen stellen op het gebied van informatiehuishouding en transparantie. Investeringen die nu reeds worden gedaan ter versteviging van het Wob-proces zullen de implementatie van de Woo in de toekomst gemakkelijker maken. Ook de verbeteringen die zijn voorgesteld in de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' hebben een raakvlak met een versteviging van het Wob-proces.

Werkwijze

In overleg met de directeuren van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ), de Directie Communicatie (DCOM) en de Directie Bestuursondersteuning (DBO), is ervoor gekozen om in eerste instantie een interne verkennende evaluatie op de werkprocessen uit te voeren. De ambtenaren die in de WCD vertegenwoordigd zijn, zitten dicht op het dagelijkse Wob-proces en hebben daardoor veel kennis van de Wob en ervaring met de knelpunten die bij de behandeling van Wob-verzoeken worden ervaren. Bij een evaluatie van het Wob-proces is dit een voordeel.

Ten behoeve van de evaluatie zijn twee soorten gegevens verzameld: kwantitatieve en kwalitatieve gegevens. Van de binnengekomen Wob-verzoeken is sinds 2017 een Excelsheet bijgehouden, zodat het voor het eerst mogelijk is om kwantitatieve analyses uit te voeren met de totale aantallen Wob-verzoeken die in de afgelopen drie jaren zijn ontvangen.

Voor het verkrijgen van de kwalitatieve gegevens zijn in totaal drie gesprekken gevoerd. De Coördinerend jurist [5.1.2.e](#) heeft twee gesprekken gevoerd met de decentrale Wob-coördinatoren die werkzaam zijn bij de juridische directies binnen de DG-kolommen. In die gesprekken lag de focus op het interne proces: de bijdrage van de WCD en de behoeften die er binnen de DG-kolommen zijn op het gebied van de Wob.

Tezamen met een woordvoerder van DCOM heeft de Coördinerend jurist tevens een gesprek gevoerd met twee journalisten, als externe afnemers van de Wob. In dat gesprek lag de focus op hoe de journalisten de afhandeling van de Wob ervaren en hoe het ministerie van Justitie en Veiligheid het doet in vergelijking met andere bestuursorganen. Hoewel naast journalisten ook andere (beroeps)groepen veelvuldig gebruik maken van de Wob – bijvoorbeeld advocaten en maatschappelijke organisaties – is een bewuste keuze gemaakt voor een gesprek met journalisten. Journalisten van grote media hebben namelijk gericht Justitie en Veiligheid in portefeuille, zodat er journalisten aan te wijzen zijn die veel ervaring hebben met de afhandeling van Wob-verzoeken door het ministerie. Bij andere beroepsgroepen geldt dit minder.

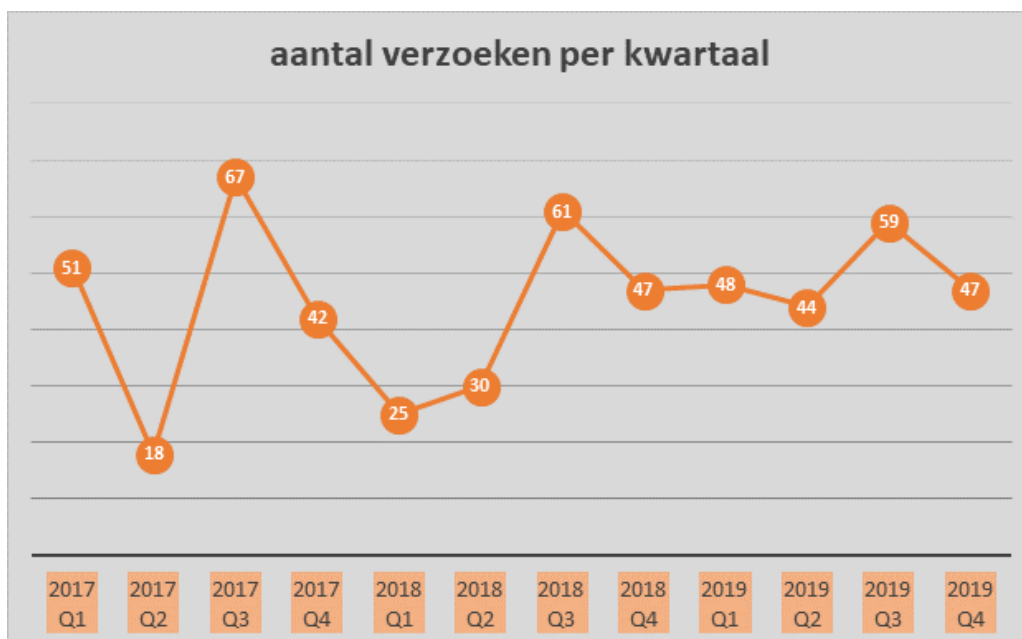
In het kader van de vergelijking met andere bestuursorganen, is ook gekeken naar hoe andere ministeries omgaan met de Wob en welke maatregelen daar worden genomen om de afhandeling van Wob-verzoeken te verbeteren en het Wob-proces te verstevigen.

Kwantitatieve analyse

Vanuit bestuursorganen is een veel gehoorde zorg dat er een toename is in het aantal Wob-verzoeken, de complexiteit ervan en de werklust die dat met zich meebrengt. De absolute aantallen Wob-verzoeken over de afgelopen vier jaar laten niet perse het beeld zien dat de Wob-verzoeken toenemen. Het totaal aantal Wob-verzoeken dat het bestuursdepartement heeft ontvangen in de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020² bedroeg respectievelijk 178, 163, 198 en 179.

Wel gaat het bij de bovengenoemde cijfers over absolute aantallen. De aantallen Wob-verzoeken geven geen direct inzicht in de hoeveelheid werk die uit een Wob-verzoek voortvloeit. Indien de 163 Wob-verzoeken uit 2018 qua reikwijdte omvangrijker waren dan de 178 Wob-verzoeken uit 2017, kan het zijn dat ambtenaren in 2018 toch meer werkdruk hebben ervaren van de behandeling van Wob-verzoeken dan in 2017. Uit de Wob-overzichten van de Wob-coördinatiedesk is niet af te leiden hoe omvangrijk de Wob-verzoeken waren die door het bestuursdepartement behandeld zijn in de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020. Alle organisatieonderdelen verklaren wel dat de Wob-verzoeken omvangrijker en complexer worden. De complexiteit is onder meer gelegen in het aantal documenten en de hoeveelheid gegevensdragers waarop de Wob van toepassing is.

Naast het beeld dat het aantal Wob-verzoeken toeneemt, is ook het beeld dat er pieken en dalen zijn bij de instroom van Wob-verzoeken, waardoor het moeilijk is om een planning te maken voor de behandeling van verzoeken. Dat sprake is van pieken en dalen in de instroom, wordt bevestigd bij een grafische weergave van de instroom van het aantal Wob-verzoeken per kwartaal.

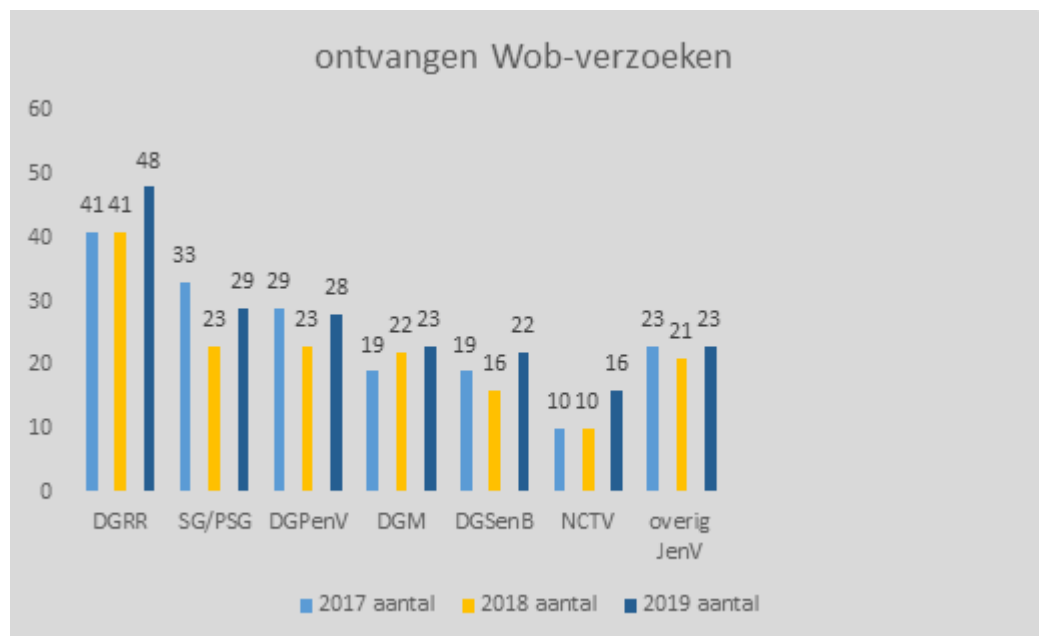

² In het vervolg van de kwantitatieve analyse zijn de cijfers van 2020 niet meegenomen, omdat die nog niet volledig zijn vast te stellen. Het aantal Wob-verzoeken in 2020 is wel vast te stellen, maar de overige gegevens nog niet. Van de verzoeken die in december 2020 zijn ontvangen, is namelijk de wettelijke beslistermijn nog niet verlopen.

De grootste pieken en dalen waren er overigens in 2017. Het jaar 2019 laat een meer gelijkmatige instroom zien. Wel valt op dat de piek tot dusver in alle jaren in het derde kwartaal zit. Het zomerreces gaat in alle jaren gepaard met een grotere instroom aan Wob-verzoeken.

Verdeling per DG-kolom

Bij de oprichting van de WCD is het uitgangspunt gebleven dat Wob-verzoeken decentraal worden behandeld. Dat wil zeggen dat de behandeling van het verzoek plaatsvindt binnen de DG-kolom die beleidsverantwoordelijk is voor het onderwerp van het Wob-verzoek. Hieronder is grafisch weergegeven welke aantallen Wob-verzoeken in de jaren 2017, 2018 en 2019 bij de verschillende DG-kolommen zijn beland.

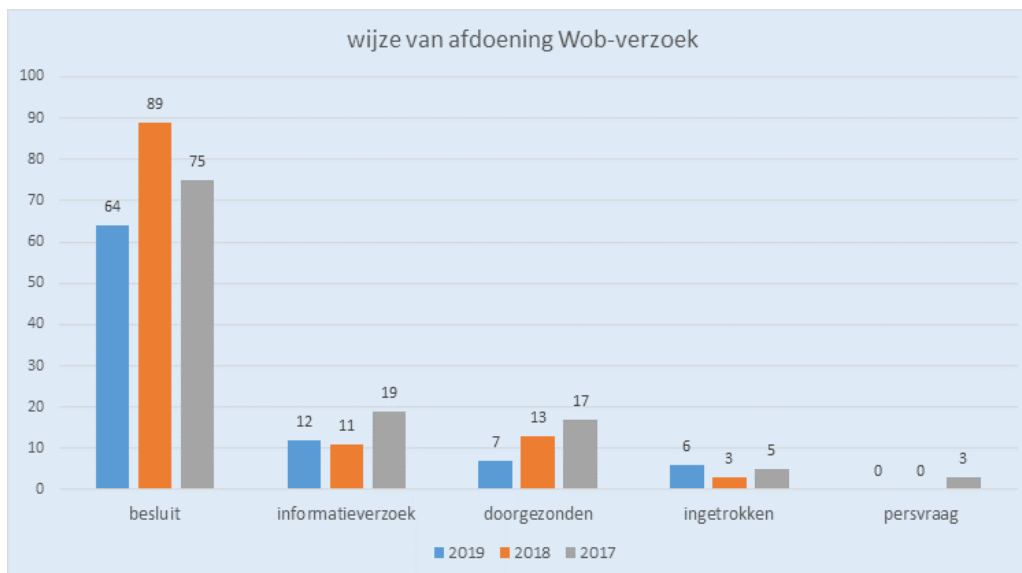
In alle jaren is het grootste aantal Wob-verzoeken behandeld binnen het Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving (DGRR). Het gaat in alle jaren om ongeveer een kwart van het totaal aantal Wob-verzoeken. Op de tweede plaats volgt DWJZ, die alle Wob-verzoeken behandelt voor het SG- en PSG-cluster. Vergelijkbare aantallen Wob-verzoeken zijn behandeld binnen het Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's (DGPenV), maar daarvan kan een deel ter behandeling worden doorgezonden naar de politie, omdat de korpschef los van de minister een bestuursorgaan is.

Van gemiddelde omvang qua aantallen Wob-verzoeken zijn het Directoraat-Generaal Migratie (DGM) en het Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen (DGSenB). Het minste aantal Wob-verzoeken binnen het bestuursdepartement is in de jaren 2017, 2018 en 2019 behandeld door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). Daarbij past de kanttekening dat er in de jaren 2017, 2018 en 2019 geen sprake is geweest van een nationale crisis, waarvoor de crisisbeheersingsorganisatie actief moest worden. In 2020 belandde een groot deel van de Wob-verzoeken die verband hielden met COVID-19 bij de NCTV en resulteerde daar ook in een capaciteitstekort.

In de tabel is verder de categorie "Overig JenV" opgenomen. Hieronder vallen Wob-verzoeken die zijn ingediend bij het bestuursdepartement van het ministerie, maar waarin wordt verzocht om informatie die berust bij een van de organisaties binnen het domein van Justitie en Veiligheid, bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie, de Dienst Justitiële Inrichtingen en de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Deze organisaties behandelen zelfstandig hun Wob-verzoeken. Wob-verzoeken voor deze organisaties die bij het bestuursdepartement worden ingediend, worden derhalve ter behandeling doorgeleid naar deze organisaties.

Wijze van afdoening

Niet ieder Wob-verzoek dat wordt ingediend resulteert in een Wob-besluit van het bestuursdepartement. In 2017 is zelfs slechts iets meer dan de helft (55%) van de verzoeken daadwerkelijk door het bestuursdepartement als Wob-besluit afgedaan. Hieronder worden enkele andere vormen van afdoening grafisch weergegeven en besproken.

De meest voorkomende modaliteit van afdoening na het Wob-besluit, is afdoening als informatieverzoek. Hoewel Wob-verzoeken ook blijkt de jurisprudentie grotendeels vormvrij zijn, moet het oogmerk van een Wob-verzoek zijn de openbaarmaking voor een ieder van documenten. Het komt voor dat een verzoeker een beroep doet op de Wob, maar in feite slechts informatieve vragen stelt, die veelal ook zien op het eigen dossier. In die gevallen wordt er – altijd in overleg met de verzoeker – voor gekozen om de vragen te beantwoorden als ware het een informatieverzoek en geen documenten voor een ieder openbaar te maken.

Doorzending is aan de orde, wanneer verzoeken worden gericht aan het bestuursdepartement die ofwel niet op een beleidsterrein van Justitie en Veiligheid liggen, ofwel bij een van de organisaties binnen het domein van Justitie en Veiligheid thuishoren. Dergelijke verzoeken worden doorgezonden naar een ander bestuursorgaan of in handen gesteld van de organisatie waar de betreffende informatie ligt. Beide vormen worden in dit rapport aangeduid als doorzending, omdat in beide gevallen de uitkomst is dat het bestuursdepartement geen

inhoudelijk besluit op het Wob-verzoek voorbereidt.³ Uit de cijfers volgt overigens dat steeds meer Wob-verzoeken die aan het bestuursdepartement worden gericht ook daadwerkelijk daar thuishoren, aangezien bij een steeds lager percentage verzoeken sprake is van doorzending naar een ander bestuursorgaan of een andere organisatie.

Een klein aantal Wob-verzoeken wordt ingetrokken. In de meeste gevallen gaat het om Wob-verzoeken naar informatie die reeds openbaar is, maar die de verzoeker zelf niet heeft gevonden. Nadat de verzoeker op de reeds openbare informatie is gewezen, laat hij weten dat daarmee in voldoende mate in zijn informatiebehoefte is voorzien. Deze modaliteit komt ook voor bij journalisten die dan door een van de woordvoerders worden gewezen op de reeds openbare informatie, zo nodig voorzien van een duiding van die informatie.

Een laatste modaliteit is de persvraag. In het memo van 2016 over de start van de WCD, is als uitgangspunt geformuleerd dat bij Wob-verzoeken vanuit de media door een woordvoerder contact wordt gezocht met de journalist om te bezien of het Wob-verzoek als persvraag kan worden afgedaan. De gedachte daarachter is dat persvragen sneller beantwoord kunnen worden en dat een juridisering van het proces niet nodig is, indien op een andere en snellere wijze in de informatiebehoefte van een journalist kan worden voorzien. De ervaring heeft echter anders uitgewezen. Wanneer journalisten een verzoek doen op grond van de Wob, zijn zij in de meeste gevallen bezig met onderzoeksjournalistiek en hebben zij juist behoefte aan inzage in achtergronddocumenten bij een bepaald onderwerp. Een aanbod vanuit een woordvoerder om het verzoek af te doen als persvraag, wordt soms ervaren als een poging om geen informatie openbaar te hoeven maken die onwelgevallig is, ook al is die modaliteit bedoeld om de journalisten sneller van dienst te zijn. Ook de cijfers van de afgelopen jaren laten zien dat journalisten slechts in een beperkt aantal gevallen met de woordvoerder eens zijn dat het Wob-verzoek als persvraag afgedaan kan worden.

Wettelijke termijnen

Een veel gehoorde klacht van verzoekers is dat het merendeel van de Wob-verzoeken niet binnen de wettelijke termijnen wordt afgedaan. De Volkskrant publiceerde daarover in september 2019 een artikel, waarin het Ministerie van Justitie en Veiligheid op-één-na-slechtst scoort als het gaat om een tijdige beantwoording van Wob-verzoeken.⁴ Bij het onderzoek van de Volkskrant is voor alle besluiten die sinds 2016 gepubliceerd zijn op de website van de Rijksoverheid nagegaan in hoeverre de datum van het besluit lag binnen een termijn van acht weken na de datum van indiening. De Volkskrant concludeert daaruit dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid in 80% van de gevallen niet binnen de wettelijke termijn reageert op Wob-verzoeken. Tot een vergelijkbare conclusie kwam recentelijk RTL Nieuws.⁵ Het Ministerie van Justitie en Veiligheid stond daar met

³ Juridisch gezien heeft "doorzending" een andere betekenis. Daarvan is enkel sprake als het onderwerp van het Wob-verzoek op het terrein ligt van een ander bestuursorgaan. De meeste organisaties binnen het domein van Justitie en Veiligheid besluiten wel namens een van de bewindspersonen van Justitie en Veiligheid op Wob-verzoeken, zodat formeel juridisch geen sprake is van een doorzending. Een uitzondering hierop is de politie, omdat de korpschef op zichzelf een bestuursorgaan is.

⁴ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/ministeries-steevast-laait-bij-verzoek-om-openbaarheid-termijn-vaker-wel-dan-niet-overschreden~b34862eb/>

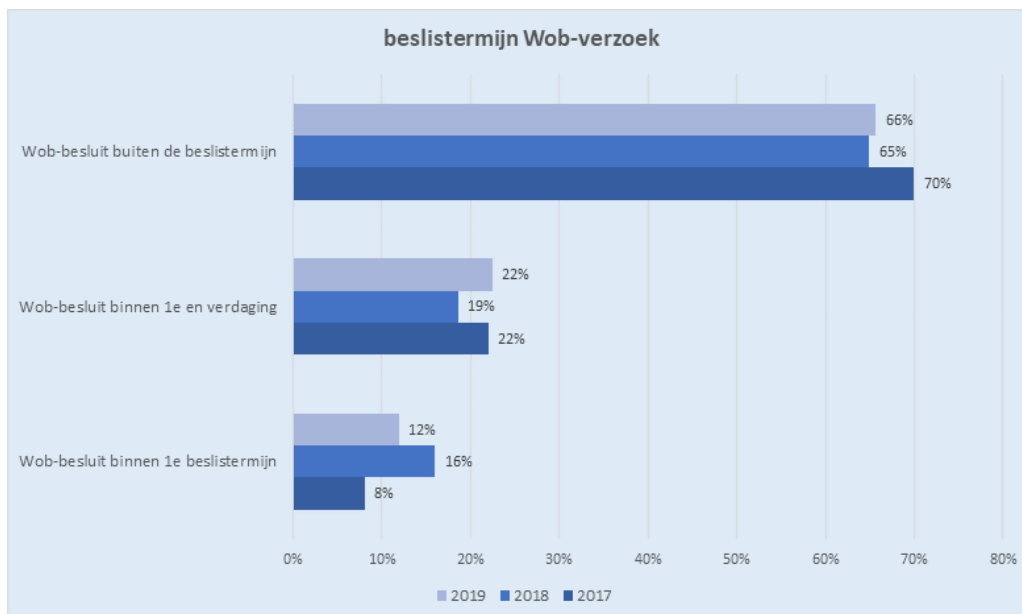
⁵ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/artikel/5208668/wob-transparantie-kabinet-ministerie-toeslagenaffaire-documenten-informatie>

87% van de gevallen zelfs onderaan. In dit artikel waren de in 2020 gepubliceerde Wob-besluiten geanalyseerd.

Gelet op deze berichtgeving, is in het kader van de evaluatie van de WCD en het Wob-proces ook gekeken naar de cijfers bij het bestuursdepartement. Die laten geen cijfers van 80% of 87% niet tijdig zien, maar wel dat in een meerderheid van de gevallen niet tijdig wordt beslist.

De cijfers bij het bestuursdepartement zijn uitsluitend bepaald aan de hand van de verzoeken die hebben geresulteerd in een Wob-besluit van het bestuursdepartement. Het moge duidelijk zijn dat Wob-verzoeken die niet thuishoren bij het bestuursdepartement doorgaans binnen een termijn van vier weken worden doorgezonden. Daarmee zijn deze verzoeken voor het bestuursdepartement afgedaan, maar de verzoeker heeft daarmee nog geen inhoudelijk besluit ontvangen. Om die reden zijn doorzendingen niet meegenomen in de cijfers van het bestuursdepartement. Omdat doorzendingen niet worden gepubliceerd op de website van de rijksoverheid, hebben de Volkskrant en RTL Nieuws deze verzoeken ook niet mee kunnen nemen in hun analyse. Ook verzoeken die worden afgedaan als informatieverzoek kunnen doorgaans – afhankelijk van de complexiteit van de gestelde vragen – binnen vier of acht weken worden afgedaan. De reactie op die verzoeken wordt echter niet gepubliceerd op de website van de Rijksoverheid en wordt daarom ook niet meegenomen in de cijfers van het bestuursdepartement.

Wanneer wordt gekeken naar de verzoeken die door het bestuursdepartement zijn afgedaan met een Wob-besluit in de jaren 2017, 2018 en 2019, dan laten de cijfers het volgende beeld zijn in relatie tot de wettelijke beslistermijnen:

De cijfers over de jaren 2017-2019 laten zien dat het beeld dat in het eerder genoemde artikel van de Volkskrant wordt geschetst dat bestuursorganen steeds langer doen over Wob-besluiten, niet klopt voor het bestuursdepartement van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In de jaren 2018 en 2019 is er een kleine verbetering ten opzichte van 2017.

Het beeld dat op het merendeel van de verzoeken niet binnen de wettelijke beslistermijn wordt beslist, is in overeenstemming met de cijfers. Op circa tweederde van de Wob-verzoeken wordt niet binnen acht weken beslist. De hiervoor gegeven oorzaken komen aan de orde bij de kwalitatieve analyse.

Bij de hierboven weergegeven cijfers over de wettelijke beslistermijn, is nog een kanttekening op zijn plaats. Uitgangspunt van de Wob is dat zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen vier weken wordt beslist op een Wob-verzoek. Die termijn kan eenmaal met vier weken worden verdaagd. Daarbuiten zijn er echter ook wettelijke mogelijkheden om de beslistermijn op te schorten. Zo kan de beslistermijn worden opgeschort als de aanvraag onvolledig is of als een derde partij om een zienswijze wordt gevraagd. Ook kan een langere beslistermijn worden gehanteerd als de verzoeker daarmee instemt of als van de zijde van het bestuursorgaan sprake is van overmacht. Dergelijke opschortingen en verlengingen van de beslistermijn zijn in de cijfers niet meegenomen, omdat dit in de overzichten van de Wob-coördinatiedesk over de jaren 2017, 2018 en 2019 niet is geregistreerd. Dat een Wob-verzoek niet binnen acht weken is afgedaan, wil aldus niet altijd zeggen dat wettelijk gezien niet tijdig op een Wob-verzoek is beslist.

Bezwaar en beroep

Na verzending van het besluit op het Wob-verzoek vindt doorgaans geen contact meer plaats met de verzoeker. Er zijn daardoor strikt genomen geen cijfers voorhanden over de tevredenheid bij verzoekers over de afhandeling van hun Wob-verzoeken. Wel is uit de cijfers in bezwaar en beroep de juridische kwaliteit van de besluitvorming af te leiden. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd in de Juridische Kwaliteitsrapportage.

Uit de kwaliteitsrapportages van de jaren 2017, 2018 en 2019 volgt dat bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid in deze jaren respectievelijk 22, 25 en 32 bezwaarschriften zijn ingediend tegen Wob-besluiten. Afgezet tegen de totale aantallen ingediende Wob-verzoeken is dit een relatief klein percentage (12% in 2017, 15% in 2018 en 16% in 2019). Hieruit volgt dat een meerderheid van de Wob-verzoekers tevreden is met de afhandeling van het Wob-verzoek, dan wel de motivering van het besluit voldoende overtuigend vindt om van een bezwaarprocedure af te zien. Wel is er een kleine toename te zien van het percentage bezwaarprocedures. De ervaring van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken is dat professionele partijen (met name journalisten) in toenemende mate bezwaar maken tegen Wob-besluiten om te bezien of dit leidt tot openbaarmaking van aanvullende informatie.

In circa de helft van de gevallen wordt een bezwaar tegen een Wob-besluit (gedeeltelijk) gegrond verklaard (40% in 2017, 52% in 2018 en 50% in 2019). Vergeleken met andere ministeries is dat een gemiddeld percentage. De redenen voor gegrondverklaring lopen uiteen. Twee redenen springen in het oog. De meest voorkomende reden voor gegrondverklaring is dat een te brede toepassing is gegeven aan de weigeringsgronden, dan wel dat de toepassing daarvan onvoldoende is gemotiveerd. Dit is in de afgelopen drie jaren in 15 bezwaarzaken geoordeeld en leidde tot verbetering van de motivering of openbaarmaking van aanvullende informatie. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het in de helft van de gevallen ging om marginale informatie die alsnog openbaar werd gemaakt, bijvoorbeeld de functietitel of naam van een ambtenaar. Op de tweede plaats staat dat in de bezwaarfase aanvullende informatie wordt aangetroffen die onder de reikwijdte van het Wob-verzoek valt (12 bezwaarzaken in de afgelopen drie jaar). Dit komt soms doordat een verzoeker pas in de bezwaarfase een onderdeel van zijn

verzoek verduidelijkt, maar illustreert ook dat de informatiehuishouding Wob-behandelaars niet altijd in staat stelt om direct alle informatie te vinden die relevant is. Aan deze reden voor gegrondverklaring raakt overigens een onjuiste afbakening van het Wob-verzoek, dat de afgelopen jaren in 4 bezwaarzaken leidde tot een gegrondverklaring van het bezwaar. Een goed contact met de verzoeker kan een bezwaar op dit punt voorkomen.

Andere – minder vaak voorkomende – redenen voor gegrondverklaring van een bezwaar waren in de afgelopen drie jaren niet tijdig beslissen (5 bezwaarzaken), verschrijvingen in documentnummers waardoor het besluit, de inventarislijst en de gelakte documenten niet klopten met elkaar (4 bezwaarzaken), een verschil in beoordeling van dezelfde informatie in verschillende documenten (2 bezwaarzaken), dat ten onrechte een bijzondere openbaarmakingsregeling was ingeroepen (1 bezwaarzaak) en dat niet was opgemerkt dat in het Wob-verzoek tevens een AVG-verzoek was gedaan (1 bezwaarzaak).

Het aantal (hoger) beroepen tegen Wob-besluiten bedroeg in de jaren 2017, 2018 en 2019 respectievelijk 12, 11 en 24. Ook dit zijn kleine percentages, wanneer die worden afgezet tegen het totaal aantal ingediende Wob-verzoeken (7% in 2017, 7% in 2018 en 12% in 2019).

Met uitzondering van het jaar 2017 ligt het aantal gegrondverklaringen in (hoger) beroep net onder de 50%, waarmee het Ministerie van Justitie en Veiligheid in de interdepartementale vergelijking gemiddeld scoort. In 2017 lag het percentage gegrondverklaringen met 57% aan de hoge kant, maar dit had een bijzondere oorzaak. In dit jaar stond namelijk in drie procedures dezelfde principiële vraag centraal, te weten of de verslagen van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing over de vliegcrash met de MH17 integraal geweigerd mochten worden. De rechtbank volgde op dit punt het standpunt van de minister niet, maar in hoger beroep werd de minister wel in het gelijk gesteld.

Van de gegrond verklaarde (hoger) beroepszaken in de jaren 2017, 2018 en 2019 was veruit het merendeel een beroep wegens niet tijdig beslissen (8 beroepszaken). Van de inhoudelijk beoordeelde beroepszaken waren de redenen voor gegrondverklaring dat de rechter zich niet kon vinden in de interpretatie van de reikwijdte van het Wob-verzoek (4 beroepszaken), dat een te brede toepassing was gegeven aan de weigeringsgronden van de Wob dan wel dat deze onvoldoende gemotiveerd waren (4 beroepszaken) en dat de rechtbank aannemelijk achtte dat informatie ontbrak (3 beroepszaken).

Een duidelijke trend in de beroepszaken is dat het aantal beroepen wegens niet tijdig beslissen toeneemt. Van de 8 gegrond verklaarde beroepen wegens niet tijdig beslissen, dateerden er 6 uit het jaar 2019. Ook is in dat jaar het hoogste bedrag aan dwangsommen verbeurd. In 2017 zijn geen dwangsommen verbeurd, omdat in het enige beroep wegens niet tijdig beslissen het besluit op het Wob-verzoek kon worden afgerond binnen de door de rechtbank gegeven termijn. In 2018 is eenmaal een dwangsom verbeurd van 3.700 euro. In 2019 is dat driemaal gebeurd voor een totaalbedrag van 4.900 euro. De kosten van het niet tijdig beslissen op Wob-verzoeken beperken zich overigens niet tot deze dwangsommen. De behandeling van deze beroepszaken kost ook inzet en capaciteit van de Wob-behandelaars binnen de DG'en, juristen van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken, alsmede de rechtspraak.

Tussenconclusie

De kwantitatieve analyse van het Wob-proces laat een tamelijk stabiel beeld zien qua aantallen Wob-verzoeken. Het aansturen op een informele afhandeling van Wob-verzoeken heeft vaak weinig effect. In toenemende mate zijn Wob-verzoeken afkomstig van professionele partijen die ook een bewuste afweging hebben gemaakt om gebruik te maken van de Wob.

Het halen van de wettelijke termijnen komt uit de kwantitatieve analyses als grootste aandachtspunt naar voren. Circa twee-derde van de ingediende Wob-verzoeken wordt niet binnen de wettelijke (verlengde) beslistermijn afgedaan. In vergelijking met andere ministeries doet Justitie en Veiligheid het daarmee als op één-na slechtste. Het niet halen van de wettelijke beslistermijnen is een kwetsbaarheid in het licht van de aard van de Wob-verzoeken, die in toenemende mate afkomstig zijn van professionele partijen en waarin steeds vaker sprake is van samenloop met andere informatieprocessen. Uit de cijfers over bezwaar en beroep blijkt bovendien dat professionele partijen gemakkelijker de weg naar de rechter weten te vinden, zodat het aantal gegronde beroepen wegens niet tijdig beslissen en het aantal verbeurde dwangsommen toeneemt.

Uit een analyse van de cijfers in bezwaar en beroep blijkt tot slot als aandachtspunt dat de informatiehuishouding Wob-behandelaars niet altijd in staat stelt om direct alle informatie te vinden die relevant is voor de behandeling van een Wob-verzoek. Met name in bezwaar is het aantreffen van aanvullende informatie een vaak voorkomende reden voor gegrondverklaring.

Kwalitatieve analyse op basis van gesprekken

De kwalitatieve analyse is gebaseerd op drie gesprekken die zijn gevoerd met enerzijds journalisten en anderzijds de decentrale Wob-coördinatoren bij de DG'en. Ook de eigen ervaringen van de leden van de WCD van de afgelopen jaren zijn hierin verwerkt.

Eigen ervaringen Wob-coördinatiedesk (intern)

Op basis van de eigen ervaring signaleren de medewerkers van de WCD dat een aantal punten aanzienlijk is verbeterd sinds centrale regie wordt gevoerd op de behandeling van Wob-verzoeken binnen het bestuursdepartement. Ook zijn er voor de WCD knelpunten.

Overzicht

De WCD beschikt over een goed en actueel overzicht van de lopende Wob-verzoeken bij het bestuursdepartement. Daardoor is te allen tijde te achterhalen wat de stand van zaken is in een Wob-verzoek, wie de behandelaar is en hoeveel Wob-verzoeken er in behandeling zijn.

In aanvulling op het overzicht zou DBO graag zien dat de lopende Wob-verzoeken per DG periodiek terugkeren in de staven. Op die manier worden de bewindspersonen niet alleen bij de start en de afronding van een (gevoelig) Wob-verzoek geïnformeerd, maar worden zij ook gedurende de behandeling ervan meegenomen in de stand van zaken.

Interdepartementale samenwerking

Via de WCD hebben andere ministeries een duidelijk aanspreekpunt voor de Wob bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De coördinerend jurist **5.1.2.e** neemt namens het Ministerie van Justitie en Veiligheid deel aan het interdepartementaal Wob-overleg (IWO). Het IWO heeft tezamen met het IHJZ en het IOWJZ een beleidsvormende taak op het gebied van de Wob (en in de toekomst de Woo), maar verzorgt ook de praktische coördinatie wanneer Wob-verzoeken een interdepartementale aanpak vergen. De coördinerend jurist vormt het schakelpunt tussen de interdepartementale werkwijze en de departementale manier van werken. Signalen en beleidsvormende documenten die hem via de interdepartementale gremia bereiken, kunnen via de WCD snel worden gecommuniceerd naar alle onderdelen van het bestuursdepartement. Op die manier draagt de WCD bij aan kennisdeling over de Wob binnen het bestuursdepartement.

Contact met verzoekers

Op dit moment wordt de ontvangst van Wob-verzoeken bevestigd door het secretariaat van DCOM. Hier zit voor het secretariaat veel werk in en het wordt door DCOM als een onlogische keuze ervaren. Het zou volgens DCOM meer voor de hand liggen om een meer procesmatige brief als een ontvangstbevestiging te laten verzenden door het organisatieonderdeel dat het Wob-verzoek in behandeling heeft. DCOM zou daarnaast graag zien dat de meer procesmatige contacten over de behandeling van Wob-verzoeken – ook wanneer het journalisten betreft – verlopen via de behandelaar van het Wob-verzoek en niet door tussenkomst van DCOM. Overigens verschillen hierover de meningen, want binnen de DG'en is de voorkeur juist om DCOM een grotere rol te geven bij contacten met journalisten. Deze verschillen van opvatting kunnen deels verklaren waarom niet maximaal wordt

ingezet op contact met verzoekers. De Wet open overheid zal bij omvangrijke Wob-verzoeken dit contact verplicht gaan voorschrijven.

Overbrenging naar het archief

De WCD constateert dat de overbrenging naar het Nationaal Archief achterloopt, als gevolg waarvan Wob-verzoeken moeten worden behandeld die voorkomen hadden kunnen worden als de betreffende documenten al waren overgebracht. Een recent voorbeeld daarvan zijn de vele Wob-verzoeken over onregelmatigheden bij interlandelijke adopties in de jaren tachtig en negentig.

Wettelijke termijnen

Uit de kwantitatieve analyse kwam het halen van de wettelijke termijnen reeds als aandachtspunt naar voren. Ook de WCD ervaart hier op diverse manieren een knelpunt.

Er is een goed en actueel overzicht van de lopende Wob-verzoeken bij het bestuursdepartement. Dit betekent dat inzichtelijk is welke Wob-verzoeken over de wettelijke termijn zijn of die termijn dreigen te overschrijden. Naar de ervaring van de WCD wordt echter (te) weinig met deze informatie gedaan om te sturen op termijnen. Met enige regelmaat hebben medewerkers van de WCD tot op DG-niveau aandacht gevraagd voor langlopende Wob-verzoeken. Daarnaast vormen langlopende Wob-verzoeken voorwerp van gesprek in de PO's tussen DWJZ en de juridische directies van de DG'en. Dit leidt er naar de ervaring van de WCD maar beperkt toe dat Wob-verzoeken tot een spoedige afronding komen of dat in het algemeen meer wordt gestuurd op een spoedige afhandeling van Wob-verzoeken. Ten tijde van het afronden van deze verkennende evaluatie, waren er nog Wob-verzoeken uit de jaren 2018 en 2019 in behandeling:

DG	Inhoud verzoek	Datum ontvangst
DGSenB	Adopties uit Colombia	14-12-2018
DGSenB	Adopties uit Haïti	07-02-2019
DGPenV	Twee verzoeken over de storing bij 112	11-07-2019 en 30-09-2019
DGM	Hervestiging van kwetsbare vluchtelingen	30-08-2019
DGSenB	Tv-programma Dossier Van den Heuvel	26-09-2019
DGPenV	Gezichtsherkenning en algoritmen bij het politiewerk	30-09-2019
DGM	Veiligheidssituatie in Afghanistan	11-10-2019
DGRR	Tariefmodellen gerechtsdeurwaarders	29-10-2019
DGRR	Benoeming notaris	22-11-2019
DWJZ	Juridisch vestigingsklimaat	09-12-2019
DGSenB	Diverse activiteiten op het terrein van interlandelijke adopties	11-12-2019

Het onvoldoende sturen op wettelijke termijnen heeft in combinatie met gebrek aan capaciteit en kennis nog andere gevolgen. De WCD toetst Wob-besluiten op (juridische) kwaliteit, uniformiteit en inschatting van de publicitaire risico's, alvorens deze worden verzonden. Doordat het aantal beroepen wegens niet tijdig beslissen toeneemt, moet de WCD de toetsing onder steeds grotere tijdsdruk doen.

Daarbij ervaart de WCD ook dat in de haast kwalitatief minder goede besluiten worden aangeleverd. De WCD is niet ingesteld met het doel om Wob-besluiten uitputtend te heroverwegen, maar retourneert toch besluiten met enige regelmaat. In 2020 kostte de visie vooraf door de WCD zoveel tijd en capaciteit van DWJZ dat

besloten werd om de toetsing te beperken tot de besluiten en niet meer (of hoogstens steekproefsgewijs) naar de openbaar te maken set documenten te kijken. Deze werkwijze past overigens in de uitgangssituatie dat de DG'en een eigen verantwoordelijkheid hebben voor de primaire behandeling van Wob-verzoeken.

DBO geeft aan dat ook de bewindspersonen druk ervaren, omdat Wob-besluiten veelal voor akkoord worden aangeboden, wanneer de termijn bijna verstrekt of de dwangsom zelfs al loopt.

Gesprekken met decentrale Wob-coördinatoren (intern)

Om zicht te krijgen op het interne Wob-proces en de tevredenheid daarover, zijn twee gesprekken gevoerd met de decentrale Wob-coördinatoren binnen het bestuursdepartement. In die gesprekken is zowel het functioneren van de Wob-coördinatiedesk zelf als het Wob-proces in het algemeen aan de orde geweest.

Wob-coördinatiedesk

Het algemene oordeel van de decentrale Wob-coördinatoren over de Wob-coördinatiedesk is positief. De Wob-coördinatiedesk vervult vooral op het gebied van kennisdeling een belangrijke rol. Zo is het goed om via het maandelijks Wob-overleg op de hoogte te worden gehouden van de actuele jurisprudentie, de onderwerpen die zijn besproken in het interdepartementaal Wob-overleg en ervaringen te kunnen uitwisselen met Wob-procedures binnen de andere DG's. Ook het kunnen sparren met de coördinerend jurist **5.1.2.e** over dilemma's die spelen bij de behandeling van Wob-verzoeken, wordt gewaardeerd.

Een platform voor kennisdeling is hoog nodig, omdat de Wob een sterk gejuridiseerd proces is met een grote hoeveelheid gedetailleerde en casuïstische jurisprudentie. Dit maakt de wet steeds moeilijker uitvoerbaar voor ambtenaren die daar (nog) geen of weinig ervaring mee hebben.

De rol van de DCOM en de DBO bij de Wob-coördinatiedesk zou van de decentrale Wob-coördinatoren versterkt mogen worden. Van DBO verwachten zij een grotere inbreng waar het de politiek-bestuurlijke gevoeligheid van lopende Wob-verzoeken betreft. Ook is er geen duidelijk aanspreekpunt wanneer voor de behandeling van een Wob-verzoek informatie bij de ambtelijke en politieke leiding van het ministerie vandaan moet komen. DCOM zou een sterkere bijdrage kunnen leveren aan uniforme (DG-overstijgende) communicatie richting journalisten.

Wat de decentrale Wob-coördinatoren betreft, is een verbeterpunt voor de Wob-coördinatiedesk sowieso meer sturing op uniformiteit in het proces. Alleen op die manier is te voorkomen dat verschillende DG's die te maken hebben met dezelfde journalisten, hun Wob-verzoeken verschillend aanvliegen. Doordat alle vraagstukken rondom een Wob-verzoek binnen de DG's moeten worden opgelost, duurt de behandeling van Wob-verzoeken mogelijk ook langer dan nodig is.

Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor het instrumentarium dat beschikbaar is voor de behandeling van Wob-verzoeken. Er zijn modelbrieven, maar die zouden vaker geactualiseerd moeten worden. Bij beleidsmedewerkers die vanuit hun portefeuille te maken krijgen met een Wob-verzoek, is een sterke behoefte aan sturing. Het zou helpen om een handreiking te maken voor beleidsmedewerkers over wat er van hen wordt verwacht bij Wob-verzoeken en hoe zij die werkzaamheden zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. En bij de Wob-behandelaars zelf is een sterke behoefte aan ondersteunende software die de hoeveelheid handwerk bij Wob-verzoeken vermindert. Het gaat dan zowel om het zoeken naar

en filteren van informatie als het bewerken van informatie in het kader van de beoordeling aan de hand van de Wob.

De decentrale Wob-coördinatoren zien tevens een rol voor de Wob-coördinatiedesk bij het bundelen van de hiervoor geschetste behoeftes en het onder de aandacht brengen daarvan bij de Bestuursraad.

Visie vooraf

De visie vooraf op Wob-besluiten vanuit de Wob-coördinatiedesk leidt volgens de decentrale Wob-coördinatoren tot een kwaliteitsverbetering en heeft toegevoegde waarde. Wel duurt de visie vooraf soms langer dan afgesproken. Als die situatie zich voordoet, ontvangen de behandelaars graag een bericht vanuit de Wob-coördinatiedesk binnen welke termijn de visie vooraf tegemoet kan worden gezien.

Daarnaast is de ervaring van de decentrale Wob-coördinatoren dat de intensiteit van de toetsing verschilt per medewerker, vooral bij DWJZ. Dit is mogelijk op te lossen door een toetsingskader op te stellen voor de visie vooraf. Sowieso zou de visie vooraf van DWJZ zich moeten beperken tot de juridische houdbaarheid van de besluiten. De keerzijde hiervan is dat DWJZ met enige regelmaat besluiten van onvoldoende kwaliteit retourneert, zoals reeds eerder is opgemerkt. Zeker wanneer Wob-besluiten onder grote druk tot stand komen, blijft de kwaliteit een aandachtspunt.

De afstemming tussen DWJZ en DCOM bij de visie vooraf is een punt van aandacht. Indien de medewerker van DCOM pas naar een Wob-besluit gaat kijken, wanneer de opmerkingen van DWJZ verwerkt zijn, verdwijnt de tijdswinst in de Digijust-lijn die beoogd is met het samenbrengen van beide directies in één werkstap. Daarentegen moet ook voorkomen worden dat DCOM een besluit al doorzet in de lijn, terwijl DWJZ nog bezig is met de visie vooraf.

Capaciteit

Ten aanzien van het Wob-proces geven bijna alle decentrale Wob-coördinatoren aan dat de beschikbare capaciteit voor de behandeling van Wob-verzoeken een kwetsbaarheid is. Hoe deze kwetsbaarheid tot uiting komt, verschilt per DG. Binnen DGM is die kwetsbaarheid erin gelegen dat één jurist en één ondersteuner vrijwel alle Wob-verzoeken behandelen. Hoewel zij voltijds zijn vrijgemaakt voor de behandeling van Wob-verzoeken, kunnen zij piekbelasting niet samen opvangen. Binnen het DGRR, DGSenB en ook bij DWJZ zit de kwetsbaarheid erin dat behandelaars Wob-verzoeken doen naast hun andere werkzaamheden als gevolg waarvan zij vaak geen prioriteit kunnen geven aan de Wob-verzoeken. Andere processen – bijvoorbeeld Kamervragen – kennen kortere termijnen en krijgen daarom voorrang op de Wob-verzoeken. De beleidsmedewerkers die de informatie moeten aanleveren en met de Wob-behandelaars de belangenafwegingen moeten maken die door de weigeringsgronden uit de Wob worden vereist, lopen tegen dezelfde dilemma's aan als het gaat om de prioritering van werkzaamheden.

Uit de gesprekken is geen eensluidend oordeel gekomen over oplossingen voor de beschikbare capaciteit. Binnen sommige DG'en zou de voorkeur uitgaan naar een centrale behandeling van Wob-verzoeken. Maar binnen andere DG'en wordt juist de nabijheid van de beleidsmedewerkers die dossierhouder zijn als een efficiëntievoordeel ervaren bij de behandeling van Wob-verzoeken. Binnen deze laatste DG'en bestaat eerder behoefte aan een flexibele schil aan Wob-medewerkers, die bij grote aantallen Wob-verzoeken en/of omvangrijke politiek gevoelige dossiers kan worden ingezet.

Ontvangstbevestigingen

In de huidige werkwijze duurt het lang om ontvangstbevestigingen te versturen. De meeste organisatieonderdelen laten ontvangstbevestigingen versturen vanuit DCOM en geven daarbij door wie de behandelaar van het verzoek wordt. Nieuwe Wob-verzoeken moeten daarmee wachten op bevestiging van het organisatieonderdeel waar de informatie ligt en het aanwijzen van een behandelaar daar, totdat de ontvangstbevestiging kan worden verzonden. Dit levert met name vertraging op als niet direct duidelijk is binnen welk organisatieonderdeel een Wob-verzoek thuishoort of als een Wob-verzoek meerdere organisatieonderdelen raakt. Als er een meer centraal contactpunt voor Wob-verzoeken wordt ingesteld, kunnen ook sneller ontvangstbevestigingen worden verzonden.

Gesprek met journalisten (externe input)

In het kader van de evaluatie van het Wob-proces, is een gesprek gevoerd met twee journalisten die veel Wob-verzoeken doen op het terrein van Justitie en Veiligheid. Dit gesprek diende om inzicht te krijgen in de externe ervaringen met het Wob-proces bij Justitie en Veiligheid. In het gesprek zijn verschillende onderwerpen die verband houden met de Wob besproken. Ook is aan de journalisten gevraagd welke verbeterpunten zij zien ten aanzien van het Wob-proces bij het ministerie.

Meer in algemene zin is de reikwijdte van Wob-verzoeken vanuit de journalistiek aan de orde geweest. Journalisten dienen regelmatig omvangrijke Wob-verzoeken in die ambtelijk veel tijd kosten om te verwerken. De journalisten geven aan dat zij voor deze werkwijze kiezen om te voorkomen dat zij door het bestuursorgaan of de rechter tegengeworpen krijgen dat een bepaald onderwerp buiten de reikwijdte valt van hun Wob-verzoek. Ook hebben zij niet altijd op voorhand al een specifieke onderzoeksvraag. Journalisten kunnen geïnteresseerd zijn in een bepaald dossier, zonder op dat moment exact te weten op welk(e) aspect(en) van dat onderwerp zij willen inzoomen. Het voorgaande wil niet zeggen dat zij er op voorhand afwijzend tegenover staan om focus aan te brengen in een verzoek om dit voor het bestuursorgaan beheersbaar te maken. Hier kan een Wob-behandelaar in overleg met woordvoering een rol in spelen.

Uit het gesprek met de journalisten is verder een aantal verbeterpunten naar voren gekomen ten aanzien van het proces bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Die verbeterpunten zijn hieronder thematisch weergegeven.

Ontvangstbevestiging

Het is wenselijk om een duidelijke ontvangstbevestiging te krijgen, met daarin duidelijk vermeld over welk Wob-verzoek het gaat. Dit gebeurt niet altijd.

Bereikbaarheid

Het ministerie zou beter bereikbaar moeten zijn voor vragen over de Wob-afhandeling of de voortgang. De journalisten hebben bij voorkeur rechtstreeks contact met de behandelaar van het Wob-verzoek. De behandelaars zijn inhoudelijk beter op de hoogte dan woordvoerders. Op dit moment krijgen journalisten slechts sporadisch contact met de behandelaars; zij zouden liever zien dat de contacten structureel op dat niveau verlopen. Binnen de DG'en is terughoudendheid om contacten met journalisten zonder betrokkenheid vanuit DCOM te laten verlopen.

In de tweede plaats zouden de journalisten graag zien dat er een Wob-desk komt die hun vragen over Wob-verzoeken kan beantwoorden en in de systemen kan kijken naar de status van een Wob-verzoek. Op die manier is er ook inhoudelijke

achtervang, wanneer de Wob-behandelaar er niet is. Technische vragen over de behandeling van Wob-verzoeken hoeven dan niet via de woordvoerders te lopen.

Voortgang

De voortgang van Wob-verzoeken is voor journalisten weinig inzichtelijk. Dit komt deels door de moeilijke bereikbaarheid van de Wob-behandelaars, zoals hierboven genoemd. In de ideale situatie zouden de journalisten toegang hebben tot een dashboard, waarin zij kunnen zien in welke fase van de behandeling hun Wob-verzoek zich bevindt. Inzicht hierin kan ook meer begrip creëren voor het feit dat bij omvangrijke Wob-verzoeken de wettelijke beslistermijnen niet worden gehaald. De journalisten hebben thans het beeld dat behandelaars zich erbij neergelegd hebben dat de wettelijke beslistermijnen uit de Wob niet gehaald worden en dat zij ook geen inspanning leveren om aan die termijnen te voldoen. Journalisten die niet hebben deelgenomen aan de gesprekken zien als patroon dat termijnen maximaal worden opgerekt.

Zolang het voorgenoemde dashboard er niet is, zou het helpen om tussentijds op de hoogte te worden gehouden van de hoeveelheid documenten die is aangetroffen en het uitspreken van een verwachting over de behandelduur. Dit kan bijvoorbeeld door als tussenstap een inventarislijst te ontvangen, wanneer de inventarisatie van documenten is afgerond. De journalisten kunnen dan zien dat deze fase van de behandeling is afgerond. Ook kunnen zij aangeven of zij wel in alle documenten die op de inventarislijst voorkomen, geïnteresseerd zijn.⁶ Dit scheelt de behandelaar van het Wob-verzoek mogelijk werk.

Capaciteit

De journalisten suggereren dat het aannemen van meer Wob-behandelaars het ministerie kan helpen om de wettelijke termijnen behapbaar te maken. Uit de contacten die zij hebben met Wob-juristen is het beeld ontstaan dat die juristen teveel dossiers tegelijkertijd in behandeling hebben. Zij missen daardoor het overzicht en kunnen onvoldoende prioriteit geven aan de Wob-verzoeken die zij in behandeling hebben.

Motivering van de besluiten

Naar het oordeel van de journalisten wordt een te ruime toepassing gegeven aan de weigeringsgronden uit de Wob. Met name wordt veel informatie gelakt, omdat het persoonlijke beleidsopvattingen zou betreffen. Hoe specifiek de motivering die wordt gegeven voor het weigeren van informatie, hoe overtuigender die is.

Een journalist die niet aan het gesprek heeft deelgenomen, gaf per e-mail aan dat hij een patroon herkent in het (te) beperkt uitleggen van Wob-verzoeken, als gevolg waarvan niet alle informatie openbaar wordt gemaakt. Dit beeld geldt voor alle overheidsorganisaties.

Tussenconclusie

Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat de toegevoegde waarde van de WCD voornamelijk wordt gezien in regie en kennisdeling. Nieuwe Wob-verzoeken komen dankzij de WCD snel op de juiste plaats binnen de organisatie. Interdepartementale afspraken en nieuwe jurisprudentie kunnen via de WCD gemakkelijk verspreid worden. En ook het kunnen sparren bij dilemma's tijdens de behandeling van Wob-verzoeken wordt als een groot pluspunt van de WCD gezien. De visie vooraf leidt tot een kwaliteitsverbetering van de Wob-besluiten, maar zou met name in de

⁶ De keerzijde hiervan is dat de Wob-behandelaars aangeven dat de verstrekking van een inventarislijst aan een journalist zelden leidt tot een inperking van het verzoek.

communicatie tussen DWJZ en DCOM efficiënter kunnen. Een ander verbeterpunt voor de WCD is om meer sturing aan te brengen in het proces, vooral waar het de communicatie betreft met journalisten waar alle organisatieonderdelen mee te maken hebben.

Qua knelpunten bevestigt de kwalitatieve analyse dat het tijdig beslissen op Wob-verzoeken als het belangrijkste knelpunt wordt ervaren. De journalisten, de Wob-behandelaars en de ambtenaren die de WCD vormen, hebben dit alle als knelpunt benoemd. Er lijkt ook weinig sturing op het behalen van de termijnen. De WCD beschikt over een actueel overzicht van de lopende Wob-verzoeken, maar vindt op directeurs- en DG-niveau weinig gehoor als het gaat om (forse) termijnoverschrijdingen. Die termijnoverschrijdingen betekenen voor de WCD en de bewindspersonen dat zij dikwijls onder grote tijdsdruk gevoelige Wob-besluiten moeten afdoen. De Wob-behandelaars geven aan dat er beperkte capaciteit is voor de behandeling van Wob-verzoeken en dat binnen die capaciteit regelmatig de keuze wordt gemaakt om prioriteit te geven aan andere onderwerpen. De meeste Wob-behandelaars doen Wob-verzoeken als een van hun taken en worden daar niet volledig voor vrijgemaakt.

De omvang van Wob-verzoeken wordt aangehaald als tweede reden waarom behandeling binnen de wettelijke termijnen vaak niet lukt. Ook de journalisten herkennen het beeld dat zij omvangrijke Wob-verzoeken doen om te voorkomen dat een bepaald aspect van het onderwerp waarnaar zij onderzoek doen op voorhand wordt uitgesloten. Dit wil echter niet zeggen dat er geen bereidheid is om meer focus in het verzoek aan te brengen. Er is volgens hen meer winst te behalen door in een vroege fase van de behandeling contact te leggen en ook gedurende de behandeling van het Wob-verzoek contact te houden.

In de derde plaats komt de informatiehuishouding naar voren als belemmering voor een tijdige behandeling van Wob-verzoeken. Het kost Wob-behandelaars veel tijd en moeite om informatie te verkrijgen die alleen is opgeslagen in de e-mailboxen van (oud-)ambtenaren. Daar zijn door de uitspraak over de SMS- en Whatsapp-berichten nog telefoons bijgekomen. Een betere huishouding op digitale informatie zou voorkomen dat bij ieder Wob-verzoek grote hoeveelheden informatie uit e-mailboxen en telefoons doorzocht en gefilterd moet worden. Daarnaast zijn er achterstanden bij het overbrengen van dossiers naar het Nationaal Archief. Was deze informatie binnen de geldende termijnen overgebracht, dan had dat in de afgelopen jaren een aantal Wob-verzoeken kunnen voorkomen.

De journalisten benoemen tot slot de motivering van besluiten als aandachtspunt. De weigeringsgrond van de persoonlijke beleidsopvattingen in documenten bestemd voor intern beraad wordt naar hun mening te gemakkelijk ingeroepen.

Vergelijking met andere ministeries

Ter vergelijking wordt in deze evaluatie van de werkprocessen ook gekeken naar initiatieven die bij andere ministeries zijn of worden genomen op het gebied van het Wob-proces. Op 14 januari 2020 is dit onderwerp besproken in het Interdepartementaal Hoofdenoverleg Juridische Zaken (IHJZ). In vervolg op die bijeenkomst hebben de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Infrastructuur en Waterstaat op vertrouwelijke basis documenten gedeeld over de herinrichting van het Wob-proces binnen hun ministeries. De voorstellen die daartoe aan de Bestuursraad van deze ministeries zijn gedaan, worden hieronder besproken. Tot slot wordt aandacht besteed aan andere initiatieven die op dit moment lopen.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft naar aanleiding van de Wob-verzoeken naar Nederlandse steun aan Syrische oppositiegroepen een evaluatie plaatsgevonden van het Wob-proces.⁷ De uitkomst daarvan was dat het ministerie onvoldoende was toegerust om grote aantallen omvangrijke Wob-verzoeken die alle bij dezelfde directie belanden het hoofd te bieden. Ter verbetering van het Wob-proces zijn na instemming van de Bestuursraad van het Ministerie van Buitenlandse Zaken de volgende veranderingen doorgevoerd:

- De Directie Juridische Zaken heeft een sterke procesrol gekregen. De Directie zorgt centraal voor de procesmatige correspondentie en beslist over de inzet van extra mensen en middelen bij omvangrijke en politiek gevoelige Wob-verzoeken.
- Er is een vaste Wob-pool ingesteld die inzetbaar is voor het hele ministerie voor de uitvoering van Wob-werkzaamheden.
- Omvangrijke en/of politiek gevoelige Wob-verzoeken worden uitgevoerd onder regie van een projectleider die rechtstreeks verantwoording aflegt aan de SG.
- Per DG is een Wob-contactpersoon aangewezen, zodat verzoeken tijdig op de juiste plek binnen de organisatie terechtkomen.
- Er is een Wob-regieteam opgericht dat de voortgang monitort in lopende Wob-verzoeken, daarover rapporteert aan de Bestuursraad, periodiek overlegt met de Directie Communicatie, de Directie Bestuursondersteuning en de Wob-contactpersonen bij de DG's, kennis deelt over de Wob en functioneert als vraagbaak voor de organisatie.
- Tot slot is aandacht gevraagd voor de randvoorwaarden die nodig zijn voor een goede behandeling van Wob-verzoeken (inrichting van een speciale ruimte waar in teamverband gewerkt kan worden aan Wob-verzoeken, investering in software voor het lakken van documenten en versterking van de informatiehuishouding).

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Binnen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is in de zomer van 2019 een voorstel aan de Bestuursraad gedaan tot aanpassing van het Wob-proces. De concrete aanleiding daarvoor was dat binnen het ministerie geconstateerd werd dat de behandelduur van Wob-verzoeken steeds verder opliep als gevolg van de toegenomen omvang, politieke gevoeligheid en complexiteit van Wob-verzoeken. Mede in het licht van de Wet open overheid – waarin de mogelijkheid om de beslistermijn te verdagen wordt ingekort van vier naar twee weken – werd dit gezien als een ontwikkeling die aandacht behoeft. Los daarvan werd voorzien dat

⁷ Zie de verwijzingen in voetnoot 1.

de Wet open overheid sowieso meer inzet, kennis en capaciteit zal vergen vanwege de voorgeschreven actieve openbaarmaking van uiteenlopende informatiedocumenten.

Daarbij kwam dat de ervaring was dat de Wob een groot beslag legt op beleidsdirecties, stafdiensten en ondersteunende diensten en onvoldoende was ingebed als een 'normaal' werkproces. Met enige regelmaat was dan ook externe inhuur nodig om het hoofd te kunnen bieden aan de hoeveelheid Wob-verzoeken. Externe inhuur heeft – naast het kostenaspect – als nadeel dat de kennis en ervaring die wordt opgedaan met Wob-verzoeken na afloop niet behouden blijft binnen het ministerie. Na akkoord van de Bestuursraad van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zijn de volgende verbetervoorstellen doorgevoerd qua inrichting van het Wob-proces:

- Uitgangspunt blijft een decentrale afhandeling van Wob-verzoeken. Wel zijn op centraal niveau de voorzieningen versterkt om de beleidsdirecties tegemoet te komen bij zware belasting.
- Het bestaande Wob-regieteam heeft een formele positie binnen de organisatie gekregen met bijbehorende taakomschrijving. Het team heeft binnen het ministerie de rol van kenniscentrum voor Wob-vragen. Zij verzorgen de centrale intake van nieuwe verzoeken en zorgen ervoor dat de verzoeken op de juiste plaats binnen het ministerie belegd worden. Ook monitort het regieteam de lopende Wob-verzoeken. Zij rapporteren daarover aan de Bestuursraad en de bewindspersonen. Op basis daarvan kan besloten worden over de inzet van het Wob-uitvoeringsteam.
- Het aantal Wob-coördinatoren is uitgebreid naar 3 fte en zij worden volledig vrijgemaakt om zich met de Wob bezig te houden. Zij coördineren en regisseren de behandeling van Wob-verzoeken binnen hun eigen DG. Daartoe zijn zij aanspreekpunt voor het Wob-regieteam. Ook stellen zij de besluiten binnen het DG op en zij sturen de medewerkers van het Wob-uitvoeringsteam aan die hen ter beschikking zijn gesteld (indien van toepassing).
- Er is een Wob-uitvoeringsteam van 6 fte ingesteld dat flexibel inzetbaar is binnen het bestuursdepartement. Hierbij beoogt het ministerie het hoofd te kunnen bieden aan de dubbele piekbelasting die ontstaat doordat een drukke politiek-bestuurlijke agenda tevens tot gevolg heeft dat het aantal Wob-verzoeken op de betreffende beleidsterreinen toeneemt. Het Wob-uitvoeringsteam is vooral bedoeld voor het 'handwerk' dat gerelateerd is aan Wob-verzoeken: het inventariseren van documenten en doorzoeken van documentmanagementsystemen, het opstellen van inventarislijsten, het lakken van documenten en het gereedmaken voor verzending en publicatie op de website van de rijksoverheid.

Overige initiatieven

Het beeld dat het aantal Wob-verzoeken toeneemt in aantal, maar ook in omvang en complexiteit, wordt door vrijwel alle ministeries herkend. Bij de Ministeries van Economische Zaken en Klimaat, alsmede Landbouw, Natuurbeheer en Visserij was met enige regelmaat externe inhuur nodig om het aantal Wob-verzoeken het hoofd te kunnen bieden. Derhalve is ook bij deze ministeries een centrale Wob-unit ingesteld om de externe inhuur van Wob-juristen terug te dringen.

Software en andere tooling

Daarnaast worden vanuit het interdepartementale programma RDDI op dit moment de mogelijkheden onderzocht om interdepartementaal Wob-tooling in te kopen, zodat de hoeveelheid handwerk die verbonden is aan de behandeling van Wob-

verzoeken, kan worden teruggebracht en de interdepartementale samenwerking bij de behandeling van Wob-verzoeken kan worden vereenvoudigd.

Het Ministerie van Financiën liep voorop bij de investeringen in software en heeft het programma Zylab ingekocht. Deze software maakt het mogelijk om systeem-overstijgend te zoeken naar relevante documenten, deze in een omgeving te verzamelen waar deze ook bewerkt kunnen worden ('lakken'), dubbele documenten automatisch te herkennen en de inventarislijsten geautomatiseerd aan te maken. Inmiddels is onder leiding van het Dienstencentrum deze software ook ingekocht voor het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarmee is de hoeveelheid handwerk die benodigd is voor de behandeling van een Wob-verzoek verminderd. Het is nog te vroeg om te kunnen concluderen of de beschikbaarheid van deze software de behandeling van Wob-verzoeken versnelt, maar dat is wel de verwachting wanneer de Wob-behandelaars eenmaal goed ingevoerd zijn in deze software.

Waar het nog aan schort, is software die ambtenaren aan de voorkant helpt bij het veiligstellen in het documentmanagementsysteem van de voor hun werk relevante e-mailberichten en andere documenten. Op die manier wordt voorkomen dat ook alle niet-archiefwaaardige documenten worden bewaard, als gevolg waarvan bij een Wob-verzoek grote hoeveelheden documenten moeten worden bekeken op relevantie. Bovendien zijn de relevante documenten dan ook vindbaar als de betreffende ambtenaar niet langer werkzaam is bij het ministerie of op dat moment niet in de gelegenheid is om een zoekslag te verrichten. Investeringen in informatiehuishouding komen daarmee ook de behandeling van Wob-verzoeken ten goede. Ook de Wet open overheid en de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' schrijven investeringen in de informatiehuishouding voor.

Tussenconclusie

Andere ministeries die recentelijk hun Wob-proces opnieuw hebben ingericht, hebben een regieteam ingesteld dat vergelijkbaar is met de WCD. Een centraal team dat regie voert op de Wob-verzoeken, gevoelige verzoeken tijdig onder de aandacht kan brengen binnen de organisatie en kennis deelt over actuele ontwikkelingen, wordt dus als een best practice gezien die door andere ministeries is overgenomen. Wel heeft het Wob-regieteam bij andere ministeries een sterkere positie gekregen en rapporteert deze bijvoorbeeld periodiek aan de Bestuursraad.

Andere maatregelen die door andere ministeries zijn genomen en die ook bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid kunnen worden overwogen, zijn een centralisatie van het proces, het instellen van een flexibel inzetbare schil van Wob-behandelaars om piekbelasting beter het hoofd te kunnen bieden en het benaderen van omvangrijke en politieke gevoelige Wob-verzoeken als een project onder leiding van een projectleider.

Verder is ook bij andere ministeries vraag naar versterking van de informatiehuishouding en software om de hoeveelheid handwerk bij Wob-verzoeken te verminderen. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft recentelijk Zylab ingekocht voor de behandeling van Wob-verzoeken. Het is nog te vroeg om te kunnen concluderen of deze software de behandeling van Wob-verzoeken versnelt, maar dat is wel de verwachting. Over softwareoplossingen om de archivering van digitale documenten te vergemakkelijken, beschikt het ministerie nog niet. Een beter beheer van de digitale informatiestroom zal de behandeling van Wob-verzoeken ook versnellen en vergemakkelijken.

Conclusies en aanbevelingen

Op basis van een analyse van kwantitatieve gegevens, kwalitatieve gegevens en een vergelijking met de andere ministeries zijn de volgende conclusies te trekken over het Wob-proces bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarbij worden voor zover nodig ook aanbevelingen gedaan.

De belangrijkste aanbeveling is om in de projecten die worden opgezet ter uitvoering van de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' ook de aanbevelingen van deze verkennende evaluatie op het Wob-proces en de voorbereiding op de Wet open overheid mee te nemen. Alle processen vergen een verbetering van de informatiehuishouding. De knelpunten in het Wob-proces die uit deze evaluatie naar voren komen, zijn niet op te lossen binnen de huidige structuur en capaciteit. Om het Wob-proces toekomstbestendig te maken en voorbereid te zijn op de Wet open overheid, zijn grotere hervormingen nodig.

Wob-coördinatiedesk

Deze evaluatie is in de eerste plaats ingegeven om de waardering voor de WCD te onderzoeken. Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat de WCD positief wordt gewaardeerd. De toegevoegde waarde wordt voornamelijk gezien in regie en kennisdeling. Nieuwe Wob-verzoeken komen snel op de juiste plaats binnen de organisatie. Interdepartementale afspraken en nieuwe jurisprudentie kunnen via de WCD gemakkelijk verspreid worden. En ook het kunnen sparren bij dilemma's tijdens de behandeling van Wob-verzoeken wordt als een groot pluspunt van de WCD gezien. De visie vooraf door de WCD leidt tot een kwaliteitsverbetering van de Wob-besluiten, maar zorgt ook voor vertraging. De WCD is echter niet ingesteld als capaciteitsvergroting voor een snellere behandeling van Wob-verzoeken. Aanbevelingen voor versnelling van het proces komen hierna nog aan de orde. Als verbeterpunt voor de WCD wordt in de kwalitatieve analyse aangegeven om meer sturing aan te brengen in het proces, vooral waar het de communicatie betreft met journalisten waar alle organisatieonderdelen mee te maken hebben. Ook dit punt wordt meegenomen in de aanbevelingen hieronder.

Omvang van Wob-verzoeken

De kwantitatieve analyse van het Wob-proces laat zien dat de aantallen Wob-verzoeken die jaarlijks worden ontvangen bij het bestuursdepartement van het ministerie redelijk stabiel zijn. Bij de kwalitatieve analyse geven Wob-behandelaars echter aan dat de verzoeken omvangrijker en bewerklijker worden. De journalisten herkennen het beeld dat zij kiezen voor een ruime reikwijdte, zodat er geen onderwerpen op voorhand worden uitgesloten door de formulering van het verzoek.

Aanbeveling: zet bij omvangrijke Wob-verzoeken in een vroege fase van de behandeling in op een gesprek met de verzoeker en maak dit ook tot uniforme werkwijze.

Als een Wob-verzoek een ruime reikwijdte heeft, wil dat niet zeggen dat er van de kant van de verzoeker geen bereidheid is om focus aan te brengen in een verzoek. De journalisten geven aan dat bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid winst valt te behalen door contact te zoeken in een vroege fase van de behandeling. Het contact hoeft er niet op gericht te zijn om het Wob-verzoek van tafel te krijgen. Uit de kwantitatieve analyse blijkt dat het aansturen op een informele afhandeling van Wob-verzoeken vaak niet lukt. Maar het aanbrengen van meer focus in een verzoek kan de behandeling ook al ten goede komen. Het

verdient daarom aanbeveling om bij een omvangrijk verzoek een vroeg contact met een verzoeker tot uniforme procedurele werkwijze te maken. Ten aanzien van journalisten kan DCOM daar een rol in spelen. Met het uitvoeren van deze aanbeveling bereidt het ministerie zich ook alvast voor op de Wet open overheid.

Termijnen

Het halen van de wettelijke termijnen komt uit beide analyses als belangrijkste knelpunt naar voren. Uit de cijfers blijkt dat circa twee-derde van de ingediende Wob-verzoeken niet binnen de wettelijke (verlengde) beslistermijn wordt afgedaan. In vergelijking met andere ministeries doet het Ministerie van Justitie en Veiligheid het daarmee slecht. De termijnoverschrijdingen betekenen voor de WCD en de bewindspersonen dat zij dikwijls onder grote tijdsdruk gevoelige Wob-verzoeken moeten afdoen, terwijl het schort aan kwaliteit van de besluiten. De veelvuldige samenloop van Wob-verzoeken met andere informatieprocessen (bijvoorbeeld Kamervragen) maakt dit extra kwetsbaar. In de kwalitatieve analyse zijn verschillende oorzaken genoemd voor het niet halen van de wettelijke termijnen. Een van de genoemde oorzaken is de omvang van Wob-verzoeken, waarover hierboven reeds een aanbeveling is gedaan.

Als tweede oorzaak wordt genoemd dat er weinig sturing is op het behalen van de termijnen en dat Wob-verzoeken minder prioriteit krijgen. De WCD herkent dit beeld. Er is een actueel overzicht van de lopende Wob-verzoeken, maar de WCD vindt op directeurs- en DG-niveau weinig gehoor als zij (forse) termijnoverschrijdingen onder de aandacht brengen. Andere ministeries hebben het Wob-regieteam meer in positie gebracht, bijvoorbeeld door de voortgang van Wob-verzoeken periodiek te bespreken in de Bestuursraad.

Aanbeveling: verbeter de sturing op termijnen, bijvoorbeeld via de werkwijze die voor Kamervragen wordt gehanteerd.

De WCD ervaart dat signalen over (forse) termijnoverschrijdingen bij Wob-verzoeken onvoldoende doordringen bij de ambtelijke en politieke top van de organisatie, waardoor de sturing daarop beperkt is. De WCD beschikt over de managementinformatie om te kunnen rapporteren en zo nodig input te leveren voor een dashboard, maar er is geen gremium aangewezen waarin de voortgang van Wob-verzoeken periodiek wordt geagendeerd.

De Wob-behandelaars geven bij de kwalitatieve analyse aan dat er beperkte capaciteit is voor de behandeling van Wob-verzoeken en dat binnen die capaciteit regelmatig de keuze wordt gemaakt om prioriteit te geven aan andere processen. De meeste Wob-behandelaars doen Wob-verzoeken als een van hun taken en worden daar niet volledig voor vrijgemaakt. Bij andere ministeries is ter versterking van de capaciteit inmiddels gekozen voor het aannemen van een flexibel inzetbare schil van Wob-behandelaars om piekbelasting beter het hoofd te kunnen bieden. Ook worden omvangrijke en politiek gevoelige Wob-verzoeken benaderd als een project onder leiding van een projectleider.

Aanbeveling: aanvaard dat Wob-verzoeken tijd en capaciteit kosten en geef er de prioriteit aan die nodig is. Laat nader onderzoeken op welke wijze binnen het Ministerie van Justitie en Veiligheid voldoende capaciteit beschikbaar kan worden gemaakt voor een tijdige behandeling van Wob-verzoeken.

Een ambtenaar die verantwoordelijk is voor een dynamisch politiek-bestuurlijk dossier, kan niet daar bovenop een Wob-verzoek behandelen. Wob-verzoeken kosten veel tijd vanwege het zoeken in verschillende informatiebronnen, het beoordelen van grote aantallen documenten op relevantie en het inhoudelijke beoordelen van grote aantallen documenten op weigeringsgronden uit de Wob. Het is geen oplossing om Wob-verzoeken te deprioriteren en vooruit te schuiven. De wettelijke beslistermijn is met tweemaal vier weken niet lang en er zijn rechtsmiddelen beschikbaar om op te komen tegen het niet tijdig beslissen op een Wob-verzoek. Een tijdige behandeling van Wob-verzoeken begint met het besef dat hiervoor capaciteit nodig is en een prioriteitstelling.

Vanuit de WCD kan geen advies worden gegeven op welke wijze binnen het Ministerie van Justitie en Veiligheid voldoende capaciteit kan worden ingezet voor de behandeling van Wob-verzoeken. De oplossingen van andere ministeries – een centralisering van het proces, de inzet van een flexibele schil en/of het benaderen van omvangrijke en politiek gevoelige Wob-verzoeken op projectbasis, zijn alle te overwegen. Daarnaast is het goed om te beseffen dat politiek-bestuurlijke dynamiek op een dossier vaak Wob-verzoeken genereert, zodat het aanbeveling verdient om een beleidsmedewerker die dossierhouder is tijdig te voorzien van versterking. Voor een precieze analyse van de beschikbare en benodigde capaciteit op Wob-verzoeken is nader onderzoek nodig.

In de derde plaats komt de informatiehuishouding naar voren als belemmering voor een tijdige behandeling van Wob-verzoeken. Het kost Wob-behandelaars veel tijd en moeite om informatie uit verschillende bronnen te vergaren, waaronder e-mailboxen van (oud-)ambtenaren en telefoons. Een betere informatiehuishouding voor met name deze communicatiemiddelen voorkomt dat bij ieder Wob-verzoek grote hoeveelheden informatie uit e-mailboxen en telefoons doorzocht en gefilterd moet worden. En dat in bezwaar- en beroepszaken toch nog nieuwe informatie naar boven komt na een aanvullende zoekslag bij een ambtenaar die ook bij het dossier betrokken bleek.

Verder zijn er achterstanden bij het overbrengen van dossiers naar het Nationaal Archief. Was deze informatie binnen de geldende termijnen overgebracht, dan had dat in de afgelopen jaren een aantal Wob-verzoeken kunnen voorkomen.

Voor de behandeling van Wob-verzoeken is onder leiding van het Dienstencentrum recentelijk Zylab ingekocht. Over softwareoplossingen om de archivering van digitale documenten te vergemakkelijken, beschikt het ministerie nog niet (anders dan het handmatig moeten slepen naar Digijust). Een beter beheer van de digitale informatiestroom zal de behandeling van Wob-verzoeken versnellen en vergemakkelijken. Een verbetering van de (digitale) informatiehuishouding is ook een belangrijke opdracht uit de Woo en een toezegging die is gedaan in de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht'.

Aanbeveling: geef verhoogde prioriteit aan verbetering van de (digitale) informatiehuishouding. Onderzoek of softwareoplossingen hierbij kunnen helpen en zet in op een tijdige overbrenging van informatie naar het Nationaal Archief.

De behandeling van Wob-verzoeken kan worden vergemakkelijkt en versneld door alle relevante informatie zoveel mogelijk bijeen te brengen in het documentmanagementsysteem. Wob-behandelaars hoeven dan niet meer in verschillende informatiebronnen te zoeken en worden minder afhankelijk van (oud-)ambtenaren die destijds de dossierhouders waren. Bovendien krijgen zij

gerichter de relevante informatie naar boven, waardoor zij deze niet hoeven te filteren uit grote hoeveelheden (digitale) bestanden. Als bovendien informatie die ouder is dan twintig jaar – conform de geldende wet- en regelgeving – wordt overgebracht naar het Nationaal Archief hoeven over die informatie geen Wob-verzoeken meer behandeld te worden. De WCD heeft niet in beeld in hoeverre softwareoplossingen kunnen helpen bij het onderbrengen van de relevante (digitale) documenten in het documentmanagementsysteem, maar zou wel graag zien dat deze oplossingen verkend worden.

Motivering

De journalisten hebben tot slot de motivering van Wob-besluiten als aandachtspunt benoemd. De weigeringsgrond van de persoonlijke beleidsopvattingen in documenten bestemd voor intern beraad wordt naar hun mening te gemakkelijk ingeroepen. In het licht van de toezeggingen die in de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' zijn gedaan over persoonlijke beleidsopvattingen, ziet de WCD geen aanleiding om op dit punt verdere aanbevelingen te doen.

Kleine BR

**Directie
Bestuursondersteuning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1.2.e

T 5.1.2.e

Datum

19 mei 2021

nota

Wob-evaluatie

1. Doel nota

- (i) Kennisnemen van de Wob-evaluatie (zie bijlage).
- (ii) Instemmen met de Wob-evaluatie en het vervolgtraject.
- (iii) Instemmen met het aanwijzen van een projectleider (bijvoorbeeld vanuit PPAC).
- (iv) Instemmen met en het aanwijzen van een BR-lid als sponsor.

2. Aanleiding/probleem

Het afhandelen van Wob-verzoeken duurt te lang. Ook uit recente nieuwsberichten van onder meer RTL Nieuws blijkt dat JenV het slechtst scoort op tijdig beslissen.¹ De recente Wob-evaluatie (zie bijlage) bevestigt dit beeld. Dit leidt ook tot extra procedures (niet-tijdig beslissen, gegronde bezwaren/beroepen).

Oorzaak

Uit de bijgevoegde Wob-evaluatie blijkt dat het afhandelen van een Wob-verzoek een tijdrovende en intensieve klus is. Het duurt vaak even voordat de precieze omvang van een Wob-verzoek bekend is. Daarnaast neemt de omvang van ingediende Wob-verzoeken toe, evenals de complexiteit daarvan. Uit het feit dat de termijnen nauwelijks worden gehaald blijkt dat er te weinig prioriteit aan wordt gegeven en/of capaciteit voor is. Vaak lopen Wob-verzoeken en incidenten samen, en komen ze ook tegelijk op het bord van dezelfde medewerkers.

3. Advies

Advies (i): Kennisnemen van de Wob-evaluatie (zij bijlage).

Advies (ii): Instemmen met de Wob-evaluatie en het vervolgtraject.

Ad (ii)

De oplossing voor dit probleem valt uiteen in twee trajecten, te weten een (i) korte termijn traject en een (ii) langere termijn traject. Deze worden onderstaand omschreven.

¹ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/artikel/5208668/wob-transparantie-kabinet-ministerie-toeslagenaffaire-documenten-informatie>

NB: met de terminologie korte en langere termijn dient geenszins de indruk te worden gewekt dat er geen haast geboden is bij de acties genoemd onder langere termijn. Ook deze acties adviseren wij met enige voortvarendheid op te (laten) pakken, gelet op de vraag vanuit het departement om meer capaciteit en sturing, de inrichting van de organisatie en de claims die moeten worden gelegd. Het onderscheid is slechts gemaakt om inzichtelijk te maken welke acties de Wob Coördinatiedesk (hierna: 'WCD') zelf en op korte termijn kunnen nemen en welke acties de WCD niet zelf kan nemen.

Directie Personeel & Organisatie

Datum
10 mei 2021

Ons kenmerk
X

(i) Korte termijn

Ten aanzien van het korte termijn traject kunnen enkele *quick wins* behaald worden. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Structureel agenderen van Wob-overzichten ten aanzien van tijdigheid op hoog niveau (bijvoorbeeld de BR).
(actie: DBO in combinatie met DG's)
- Realiseren van een Wob-Dashboard (vergelijkbaar met het Kamervragendashboard). Dit Dashboard wordt reeds vormgegeven. Hieruit kunnen overzichten worden gegenereerd (onder meer met betrekking tot termijnen, zoals reeds gebeurd bij Kamervragen). Deze overzichten kunnen worden rondgestuurd en geagendeerd in de kleine BR.
(actie: DBO in combinatie met DG's)
- Het in een vroeg stadium contact opnemen met verzoeker om diens verzoek te specificeren. Dit gebeurt al, maar niet structureel en tijdig.
(actie: Wob-behandelaar en evt. DCOM als verzoeker journalist is)
- Het vermelden van goede contactgegevens op de Wob-verzoeken, zodat verzoeker bij vragen niet belt naar het algemene nummer, maar direct de behandelaar van de zaak aan de telefoon krijgt.
(actie: Wob-behandelaar)

(ii) Langere termijn

Ten aanzien van het lange termijn traject adviseren wij een projectleider (van bijvoorbeeld PPAC) aan te stellen om te bezien welke acties vereist zijn op langere termijn ten behoeve van de implementatie van de aanbevelingen volgend uit de Wob-evaluatie (zie bijlage).

Advies (iii): Instemmen met het aanwijzen van een projectleider (bijvoorbeeld vanuit PPAC).

Ad (iii)

Het risico van een samengestelde stuurgroep zonder daartoe vrijgemaakte projectleider is dat de Wob (opnieuw) niet de kennis en expertise, aandacht en urgentie krijgt die het verdient.

Onderwerpen waar de projectleider zich mee bezig kan houden, onder meer volgend uit de Wob-evaluatie, zijn:

- Informatiehuishouding
- Relatie Wob-Woo
- Relatie Wob-POK
- Beschikbare capaciteit vs. benodigde capaciteit voor Wob-afhandeling
- Centrale Wob-afhandeling/decentrale Wob-afhandeling

- Een verkenning naar de mogelijkheid en wenselijkheid de regiegroep Kamervragen uit te breiden met de Wob.
- Een verkenning van Wob-afhandeling bij andere ministeries

Directie Personeel & Organisatie

Datum
10 mei 2021

Ons kenmerk
X

Advies (iv): Instemmen met het aanwijzen van een BR-lid als sponsor.

Ad (iv)

De SG is vanuit zijn functie verantwoordelijk voor de sturing op het gehele proces, maar iedere DG is verantwoordelijk voor tijdige afhandeling van Wob-verzoeken op eigen terrein. Ten behoeve van het creëren van commitment adviseren wij dat een lid van de BR wordt aangewezen als 'sponsor' en daarmee medeverantwoordelijk wordt gehouden voor de voortgang van de acties als genoemd onder (ii), dus zowel op zowel korte als lange termijn.

4. Afstemming

Deze memo is afgestemd met DCOM, DWJZ en DBO.

De Wob-evaluatie is daarnaast tevens afgestemd in het HJZ-overleg, waarin alle hoofden juridische zaken van het kerndepartement zitting hebben.

5. Bijlagen

Wob-evaluatie

5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW

Van: 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 09:35
Aan: 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW
CC: 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW; 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW
Onderwerp: RE: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Mooie presentatie 5.1.2.e Is goed ontvangen blijkens de discussie. Nu nog een DG sponsor, maar dat is de Sg wel toevertrouwd. Groet 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW
Verzonden: woensdag 26 mei 2021 16:29
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW ; 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW
Onderwerp: RE: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Dag 5.1.2.e

Ik bevestig hierbij nog even dat de leden van de WCD (5.1.2.e, 5.1.2.e en ik) morgenochtend in de kleine bestuursraad aanwezig zullen zijn om een toelichting te geven. Ik zal het rapport voor mijn rekening nemen (wat we hebben gedaan en welke knelpunten we hebben gesignaleerd) en DBO zal de nota met de voorgestelde maatregelen toelichten.

Groet,

5.1.2.e

5.1.2.e
5.1.2.e

.....
 Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Directie Wetgeving en Juridische Zaken
 Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | 13^e etage
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 5.1.2.e
 E 5.1.2.e @minjenv.nl

Van: 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW
Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 14:51
Aan: 5.1.2.e @minjenv.nl
CC: 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW 5.1.2.e @minjenv.nl; 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW
 5.1.2.e@minjenv.nl
Onderwerp: FW: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Dag 5.1.2.e

Ik zie dat de stukken voor de kleine BR inmiddels verspreid zijn. Op de agenda staat de Wob-evaluatie en de aanbevelingen naar aanleiding daarvan. Zullen we morgen een moment prikken om bij te praten

hierover? Omdat ik het grootste deel van de evaluatie heb geschreven, zal er naar jou worden gekeken voor een korte toelichting op het rapport.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2.e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 14:27

Aan: 5.1.2.e - BD/DCOM/WS&O <5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e - BD/DWJZ/JZW

5.1.2.e @minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Ter info!

Van: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2.e @minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 14:22

Aan: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e

5.1.2.e @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.e - BD/DFBC/FBC 5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e -

5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e - BD/DGM/DRM/B&S 5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e

5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES 5.1.2.e @minjenv.nl>; 5.1.2.e - BD/DGPenV/Staf 5.1.2.e @minjenv.nl>;

5.1.2.e - BD/CBJ/BV 5.1.2.e @minjenv.nl>; Parlementair - DGPenV 5.1.2.i @minjenv.nl>;

NCTV Staf - NCTV 5.1.2.i @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.e - BD/DGPenV/Staf 5.1.2.e @minjenv.nl>

CC: BD/CLUSTER SG/DBO/ADVIES 5.1.2.i @minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Beste allen,

Hierbij een afschrift van mijn mail aan de leden van de kleine BR, tbv de vergadering van aanstaande donderdag.

Groeten 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e, Directie Bestuursondersteuning, Ministerie van Justitie en Veiligheid

5.1.2.e

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Advies, DBO

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag

.....
M 5.1.2.e

5.1.2.e @minjenv.nl

Van: 5.1.2.e - BD/DBO/ADVIES

Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 14:21

Aan: 5.1.2.e

[Redacted content]

5.1.2.e

CC: Secretariaat - secretaris-generaal 5.1.2.i @minjenv.nl>

Onderwerp: Tbv Kleine BR van donderdag 27 mei: Wob-evaluatie en vervolgtraject

Beste leden van de Kleine BR,

Voor as donderdag willen we graag het onderwerp Wob-evaluatie en vervolgtraject bespreken voor de kleine BR. Zie daarvoor svp de 2 bijlagen bij dit bericht.

Namens de collega's van DBO, DWJZ en DCOM,
Groeten 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e, Directie Bestuursondersteuning, Ministerie van Justitie en Veiligheid
5.1.2.e

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Advies, DBO

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag

.....
M 5.1.2.e

5.1.2.e @minjenv.nl
.....